

Financial Intelligence Unit - Nederland

FIU-Nederland

Jaaroverzicht 2017

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt het jaaroverzicht van de FIU-Nederland over 2017. In het afgelopen jaar heeft de FIU-Nederland samen met haar netwerkpartners intensief bijgedragen aan de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Voor mij persoonlijk was 2017 een bijzonder jaar mede doordat ik vanaf juli 2017 voor de komende twee jaar de positie bekleed van voorzitter van de Egmont Group of Financial Intelligence Units. Deze verworven positie toont dat de FIU-Nederland op zowel nationaal als internationaal vlak een professioneel aanzien en vertrouwen geniet. Daarnaast biedt deze functie de mogelijkheid om de positie van FIU's in de aanpak van witwassen en terrorismefinanciering op nationale en internationale podia te profileren.

De FIU-Nederland heeft het afgelopen jaar meer dan 360 duizend meldingen van ongebruikelijke transacties ontvangen afkomstig van de meldingsplichtige instellingen. Na nauwkeurig onderzoek en analyse konden meer dan veertigduizend transacties vanuit de FIU database verdacht worden verklaard. Deze verdacht verklaarde transacties zijn alle ter beschikking gesteld aan de opsporings-, inlichtingen-, en veiligheidsdiensten voor verder onderzoek en een eventuele vervolging. De verdacht verklaarde transacties representeerden in 2017 een totale waarde van bijna 6,7 miljard euro.

Deze aantallen tonen aan dat het jaar 2016 een markante uitschieter was in relatie tot het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties, maar dat over de termijn van vier jaar deze meldingen een solide toename vertonen. De enorme waarde van bijna 6,7 miljard euro van de 40.546 verdachte transacties laat zien dat de inspanningen van de FIU-Nederland er toe doen. Deze cijfers zijn natuurlijk mede te danken aan de meldingsplichtige instellingen en de toezichthouders die zorgen voor een kwalitatief goede manier van melden. In het afgelopen jaar heeft bruikbare informatie komende vanuit de opsporing, via de FIU-Nederland, zijn weg terug gevonden naar de meldingsplichtige instellingen. Dit zorgde voor een meer afstemming en daarmee ook voor een betere signalering in het melden van ongebruikelijke transacties.

Door de inbedding van het themagericht werken is de FIU-Nederland in 2017 meer dan voorheen in staat geweest om haar producten op haar afnemers af te stemmen. Ik heb dan ook de overtuiging dat de afstemming met de opsporingsdiensten, gecombineerd met passende samenwerkingsverbanden binnen de private sector, kan leiden tot een nog beter eindresultaat.

De FIU-Nederland ziet dat meebewegen met de veranderingen binnen de financiële (tech) wereld net zo noodzakelijk is als de behoefte aan verbetering van haar eigen ICT-voorzieningen. De FIU-Nederland automatiseert daar waar mogelijk, om zo haar beschikbare analysecapaciteit zo effectief mogelijk in te zetten. Daarmee blijft het leveren van bruikbare en kwalitatief hoogstaande financial intelligence voor de FIU-Nederland de hoogste prioriteit houden. In 2018 zal de doorvoering van de extra formatieve uitbreiding worden voltooid en gericht gaan bijdragen aan de taken die de FIU-Nederland wettelijk zijn toebedeeld. Daarbij geldt dat ook in 2018 kwaliteit voor kwantiteit zal gaan, maar dat het een het ander zeker niet hoeft uit te sluiten.

Rest mij nog om u veel leesplezier te wensen met dit jaaroverzicht 2017.

Hennie Verbeek-Kusters MA, mei 2018
Hoofd FIU-Nederland

FIU-Nederland

de kracht van financial intelligence

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Inhoudsopgave

Voorwoord 2
Managementsamenvatting 4

1 Ontwikkelingen 7
1.1 Strategische sturing 8
1.2 Beheer en organisatie 8
1.3 Nationale samenwerking 10
1.4 Internationale samenwerking 13

2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties 15
2.1 Operationele samenwerking 16

3 Analyse van ongebruikelijke transacties 18
3.1 Van ongebruikelijk naar verdacht 19
3.2 Eigen onderzoeken 21
3.3 Operationele samenwerking internationaal 23

4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties 24
4.1 Overzicht verdacht verklaarde transacties en dossiervorming 25
4.2 Operationele samenwerking met opsporings- en handhavingspartners 28

5 Financiering van terrorisme 29
5.1 Ontwikkelingen nationaal 30
5.2 Ontwikkelingen internationaal 31
5.3 Operationele resultaten 32

6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba 34
6.1 Ontvangen en analyseren van ongebruikelijke transacties uit Caribisch Nederland 35
6.2 Verspreiden van verdachte transacties in Caribisch Nederland 36

Bijlage I
Kengetallen FIU-Nederland 2017 38

Bijlage II
Over de FIU-Nederland 41
B.1 Positionering, wettelijke taak en missie 41
B.2 De Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) 42
B.3 Beleid en meerjarendoelstellingen 43
B.4 Het nationale en internationale speelveld 43
B.5 Werkzaamheden FIU-Nederland 45

Bijlage III
Lijst met gebruikte afkortingen 48

Managementsamenvatting

Organisatorische en beleidsmatige ontwikkelingen FIU-Nederland

Voor de FIU-Nederland was 2017 in meerdere opzichten een opmerkelijk jaar. De FIU-Nederland is in 2017 begonnen met de volledige introductie van thema-geleid onderzoeken. Dit heeft ervoor gezorgd dat het interne sturingsproces ingrijpend is veranderd, wat tot een hogere kwaliteit van de eigen geïnitieerde en de vraaggestuurde dossiers ten behoeve van lopende onderzoeken heeft geleid. Daarnaast hebben kwantitatieve afspraken met de opsporingsdiensten gezorgd voor een betere afstemming van de producten die de FIU-Nederland aanlevert. De gebruikte thema's van de FIU-Nederland: gekende en ongekende dreiging in relatie tot terrorismefinanciering, witwassen, corruptie, crimineel vermogen, drugs, fraude, Caribisch Nederland en significante wijzigingen in meldpatronen- en dossiers hebben in afstemming met de opsporing-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten in 2017 geleid tot een duidelijke meerwaarde van FIU-producten. De voorbereidingen tot het automatiseren van de LOvJ-verzoeken en het verder verbeteren van de zoekmodule, waarmee politiemedewerkers effectiever en efficiënter kunnen zoeken naar verdachte transacties, zullen de toegang tot en de beschikbaarheid van financial intelligence voor opsporingsdiensten stap voor stap eenvoudiger maken. Een voorbeeld van een kenmerkende innovatieve toepassing van financial intelligence was de samenwerking tussen en met de Nationale Politie, het Openbaar Ministerie en de gemeente Amsterdam in relatie tot horecaondernemers in de Amsterdamse binnenstad. Deze samenwerking heeft geleid tot de weigering van afgifte van horecavergunningen door een verbeterde toetsing aan de voorzijde van dit proces.

Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties

De FIU-Nederland ontving in 2017, 361.015 meldingen van ongebruikelijke transacties. In vergelijking met 2016 is dit een afname van ongeveer veertien procent. Op de langere termijn (2014 en 2015) is er een stabiele toename in het aantal ontvangen ongebruikelijke transacties waar te nemen. Het jaar 2016 betrof een uitzondering door de zeer grote aantallen nameldingen die werden verricht. De FIU-Nederland heeft in 2017 haar intelligence aanbod naar de opsporingsdiensten aan de hand van de vooraf vastgestelde behoefte ingericht. Deze behoeftestelling heeft in 2017 doorgewerkt naar de meldingsplichtige instellingen doordat er aandacht was voor gerichte kwaliteitsverbetering van meldingen. In 2017 werd er nauw samengewerkt

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

met de meldingsplichtige instellingen en de wettelijke toezichthouders van de Wwft. Aan de toezichthouders werd periodiek een overzicht verstrekt van het meldgedrag van de meldingsplichtige instellingen ten behoeve van de toezichtscapaciteit. Mede voor de meldingsplichtige instellingen werden er op de website van de FIU-Nederland voor verdere kennisdeling nieuwe geanonimiseerde casussen geplaatst.

Analyse van ongebruikelijke transacties

In 2017 verklaarde de FIU-Nederland aan de hand van analyse en onderzoek 40.546 transacties met een totale waarde van bijna 6.7 miljard euro verdacht, het hoogste bedrag sinds de oprichting. De meeste verdachte transacties kwamen in 2017 voort vanuit money transfers, verricht door de meldgroep betaaldienstverleners. De verdachte transacties zijn alle beschikbaar gesteld aan de opsporings-, inlichtingen-, en veiligheidsdiensten. Mede door een technische storing binnen de semi-geautomatiseerde match, ligt het aantal verdacht verklaarde transacties in 2017 lager dan in 2016 (zie paragraaf 4.1). De verdachte transacties hebben opvolgend geresulteerd in 5898 dossiers. De opgemaakte dossiers kunnen naast het gebruik in de opsporing ook worden gebruikt om de toezichthouders en de meldingsplichtige instellingen te voorzien van specifieke inzichten en kennis. Op basis van de vastgestelde thema's werd er in 2017 door de FIU-Nederland ook eigen onderzoek verricht.

Binnen het thema witwassen zag de FIU-Nederland in 2017 dat het gebruik van cryptocurrencies groter werd, door de toename van het aantal ongebruikelijk en verdachte transacties hierop. Het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties gerelateerd aan cryptocurrencies steeg van gemiddeld 300 (over de periode 2013 tot 2016) naar 5.000 meldingen per jaar in 2017. Ongeveer negentig procent van de meldingen van ongebruikelijke transacties had betrekking op aankopen van Bitcoins. Van deze 5000 meldingen werden er 1400 verdacht verklaard in 400 samengestelde dossiers. In de meeste dossiers ontstond een beeld van het gebruik van cryptocurrencies voor verschillende witwashandelingen. Ondanks dat de sterke stijging van het aantal cryptocurrency-meldingen anders doet vermoeden, hoeft de toename van het aantal meldingen van cryptocurrencies niet direct op een algehele criminalisering te duiden. Het lerende vermogen van meldingsplichtige instellingen speelt hierbij eveneens een rol. Meldingsplichtige instellingen krijgen merkbaar meer grip op het herkennen van ongebruikelijke cryptocurrency-gerelateerde transacties, waardoor het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties in relatie hiertoe toeneemt.

Gebruik verdacht verklaarde transacties

De FIU-Nederland heeft in 2017 meer aandacht besteed aan het daadwerkelijke gebruik van de door haar verdacht verklaarde transacties. Daarmee hoopt zij de productie in lijn te brengen met de afname hiervan. De verdacht verklaarde transacties worden bij de opsporingsdiensten gebruikt als informatie voor de start van een opsporingsonderzoek, als mogelijke extra bewijsvoering bij terechtzittingen, als sturingsinformatie bij onderzoeken en als bewijsvoering gedurende onderzoeken. In 2017 kon de Nationale Politie gebruik maken van een verbetering in de zoekfunctie ten aanzien van verdachte transacties afkomstig van de FIU-Nederland binnen hun eigen informatiesystemen. Hiermee zorgt de FIU-Nederland voor een beter ontsluiting en toegankelijkheid van haar data en kunnen de opsporingsdiensten op een relatief eenvoudige wijze financial intelligence benaderen en gaan gebruiken. In 2017 is tevens geïnvesteerd op de aansluiting op de thema's van de bijzondere opsporingsdiensten. Op het thema fraude zijn de bijzondere opsporingsdiensten veruit de grootste afnemer van financial intelligence afkomstig van de FIU-Nederland. De FIU-Nederland hoopt door aansluiting op deze thema's de afstemming en het gebruik van haar data ook voor de bijzondere opsporingsdiensten te verbeteren.

Terrorismefinanciering

Naast de bestrijding van witwassen, omvat de andere wettelijke hoofdtaak van de FIU-Nederland de bestrijding en voorkoming van terrorismefinanciering. In 2017 werden 3.139 transacties verdacht verklaard op basis van een mogelijk verband met het financieren van terrorisme, onderzoeken naar contraterrorisme of een verbinding met een uitreis naar gebieden waar Islamitische Staat actief was. Ook werd bij het analyseren van transacties in het kader van de financiering van terrorisme gesignaleerd dat bij bepaalde ongebruikelijke transacties er sprake was van geldstromen die te relateren waren aan criminele activiteiten. In 2017 nam de FIU-Nederland deel aan het Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme. Binnen dit programma levert de FIU-Nederland verdachte transacties aan die zij via nationale of internationale partners heeft verkregen. In 2017 heeft dit geleid tot een toename van het aantal geleverde producten aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. De FIU-Nederland monitort voortdurend of er transacties worden gemeld van subjecten die op de Nationale Sanctielijst zijn geplaatst.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

In 2017 heeft de FIU-Nederland deelgenomen aan het initiatief om tussen EU-FIU's de nationale sanctielijsten te delen om zo vast te stellen of personen op deze lijst ook buiten de landsgrenzen actief waren. Binnen de internationale samenwerking tussen FIU's (Egmont Group) heeft in 2017 de ontwikkeling zich voortgezet om multilateraal financial intelligence te delen. Hierbij wordt de beschikbare financial intelligence met meerdere FIU's (die een mogelijk belang hebben om toegang te hebben tot de bij andere FIU's aanwezige intelligence) binnen dit domein gedeeld. De FIU-Nederland ontving in 2017, 64 verzoeken van buitenlandse FIUs die betrekking hadden op terrorisme en/of de financiering van terrorisme. Daarnaast verstuurde de FIU-Nederland 34 verzoeken naar buitenlandse FIU's die betrekking hadden op terrorisme en/of de financiering van terrorisme. De FIU-Nederland heeft in 2017 aan een internationaal project gewerkt op het gebied van de bestrijding van terrorismefinanciering. Hierbij werd op basis van multilaterale informatie uitwisseling tussen FIU's, gekeken naar terrorismefinanciering. Gebaseerd op verdachte transactie-informatie, aanwezig bij de participerende FIU's, is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om faciliterende netwerken rondom de ondersteuning van jihadisten in beeld te brengen.

Caribisch Nederland

De FIU-Nederland registreerde in 2017, 1.038 meldingen van ongebruikelijke transacties afkomstig van de meldingsplichtige dienstverleners in Caribisch Nederland. In 2017 is er door de liaison in het Caribisch gebied verder geïnvesteerd in de kwaliteit van de te ontvangen meldingen. Een informatiebijeenkomst voor de financiële dienstverleners en een conferentie gericht op het voorkomen van witwassen en fraude binnen de vastgoedsector in Caribisch Nederland hebben hier een bijdrage aan geleverd. Op basis van onderzoek en analyse heeft de FIU-Nederland 337 transacties verdacht verklaard en opvolgend gebundeld in 35 dossiers. De verdachte transacties vertegenwoordigen een totale waarde van bijna 192 miljoen euro. Alle verdacht verklaarde transacties zijn ter beschikking gesteld aan de opsporingsdiensten. In 2017 is het aantal verdachte transacties en de totale waarde hiervan sterk toegenomen. De totale waarde van de verdachte transacties werd beïnvloedt door een aantal dossiers waarbij sprake was van grote bedragen. De verbetering van de analyse mogelijkheden hebben mede geleid tot de toename van het aantal verdacht verklaringen.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

1. Ontwikkelingen

2017 is in meerdere opzichten voor de FIU-Nederland een opmerkelijk jaar geweest. Met 361.015 gemelde ongebruikelijke transacties is voor wat betreft de lange termijn vanaf 2013 een oplopende trend in het aantal gemelde ongebruikelijke transacties waar te nemen.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

In 2017 is door de FIU-Nederland het thema-geleid onderzoeken doorgevoerd. Dit is gedaan om zo optimaal mogelijk aan te sluiten op de vraag vanuit de opsporing. De veranderde werkwijze heeft in 2017 weliswaar geleid tot een kwantitatieve afname van de eigen geïnitieerde dossiers maar ook tot kwalitatief betere en meer op de behoefte vanuit de opsporing aansluitende dossiers. Ook heeft dit voor de FIU-Nederland gezorgd voor bindende kwantitatieve afspraken over afname door de opsporingsdiensten. Door de gevolgde methodiek konden een aantal zeer complexe en arbeidsintensieve dossiers worden opgemaakt waarbij omvangrijke criminele samenwerkingsverbanden werden blootgelegd.

Deze manier van werken heeft kwantitatief geen substantiële verandering in het aantal verdacht verklaarde transacties gebracht. Afgezien van het jaar 2016 is het aantal verdachte transacties, zijnde 40.546 nagenoeg gelijk met het hoge aantal van 2015. De totale waarde van de verdacht verklaringen van bijna 6.7 miljard euro, neemt ieder opvolgend jaar substantieel toe (van bijna twee miljard in 2015, naar ruim vier miljard in 2016). De semi-geautomatiseerde match met politiebestanden (VROS) heeft in 2017 tot minder verdacht verklaringen geleid. Reden hiervoor is dat enerzijds prioriteit aan de afhandeling van het sterk toegenomen aantal LOvJ-verzoeken ten behoeve van lopende opsporingsonderzoeken werd toegekend. Anderzijds was het matchen met de VROS data gedurende enige tijd om technische reden niet mogelijk, waardoor dit in vergelijking met voorgaande jaren minder uitgevoerd kon worden. De FIU-Nederland verwacht dat in 2018 het aantal verdacht verklaringen wederom hoger zal liggen dan in het afgelopen jaar, mede gezien het feit dat de technische problemen met de automatische match met de politiebestanden inmiddels zijn gerepareerd. De ambitie van de FIU-Nederland ligt niet zozeer in het leveren van grote hoeveelheden data aan de opsporingsdiensten, maar meer in het kwalitatief kunnen voldoen aan de behoefte aan financial intelligence. Daarmee volgt zij de in 2017 ingezette thematische aanpak.

1.1 Strategische sturing

Op basis van een strategische analyse heeft de FIU-Nederland het afgelopen jaar gewerkt aan de door haar vastgestelde thema's. Deze thema's werden mede vastgesteld aan de hand van de jaardoelstellingen van de opsporings-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Hierdoor vonden de werkzaamheden en producten van de FIU-Nederland aansluiting op de operationele uitvoering van taken van genoemde afnemers. De FIU-Nederland was hiermee in staat om voor deze afnemers van specifieke meerwaarde te zijn. De prioritaire thema's waren:

- gekende en ongekende dreiging in relatie tot terrorismefinanciering;
- corruptie;
- witwassen in relatie tot crimineel vermogen;
  - witwasconstructies
  - financieel facilitators
  - afpakken
- drugs;
- fraude;
- Caribisch Nederland;
- significante wijzigingen in meldpatronen- en dossiers.

Naast deze thema's werd een deel van de capaciteit van de onderzoekers en analisten gereserveerd voor onderzoeken die de FIU-Nederland vanwege haar unieke positie in het omvangrijke databestand van ongebruikelijke transacties kan uitvoeren. Voorbeelden hiervan zijn verrichte onderzoeken naar mogelijke financiële sporen na liquidaties. Deze hebben geleid tot doormeldingen van verdachte transacties en onderzoeken bij de opsporingsdiensten. Een ander voorbeeld betreft onderzoeken rondom leden van Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's) waarbij verdachte transacties in relatie hiertoe eveneens werden doorgemeld aan de opsporing.

1.2 Beheer en organisatie

In 2017 is door de FIU-Nederland op voortvarende wijze geïnvesteerd in beheer en organisatie. Dit om een juiste en consistente uitvoering van de wettelijk aan haar opgedragen taken zo optimaal mogelijk uit te kunnen voeren. Deze investeringen vonden op verschillende vlakken plaats en hebben afzonderlijk of in samenhang bijgedragen aan een verdere effectiviteits- en efficiëntieverbetering van de huidige bedrijfsprocessen.

Automatisering intakeproces

In 2017 zijn voorbereidingen getroffen voor het digitaliseren van inkomende informatieverzoeken vanuit de Nationale Politie (de zogenaamde LOVJ-verzoeken). Ter realisatie hiervan zal medio 2018 de nieuwe release van GoAML (de beveiligde FIU-applicatie om meldingen en verzoeken op te slaan) geïmplementeerd worden. Deze nieuwe versie van GoAML zorgt

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

ervoor dat het digitale intakeproces kan worden gestart. Deze digitalisering zal resulteren in een vermindering van de capaciteit binnen het vraag gestuurd werken, doordat dit relatief arbeidsintensief is. De vrijkomende capaciteit zal op termijn beschikbaar komen voor het onderzoeken van ongebruikelijke transacties.

Slimmer zoeken en zelfstandig analyseren

De FIU-Nederland heeft in 2017 meegewerkt aan het testen en het verder ontwikkelen van een nieuwe zoekmodule binnen een van de politie data systemen. Hiermee kunnen geautoriseerde politiemedewerkers op termijn effectiever en efficiënter zoeken op (onder andere) verdachte transacties. Dit zal leiden tot een verbetering in de toepassing van financial intelligence binnen opsporingsonderzoeken en daarmee ook bij een eventuele vervolging. De uitrol hiervan zal onder de regie van de Nationale Politie in april 2018 plaatsvinden.

Speciaal voor alle politie eenheden in het land is in 2017 door het Business Intelligence Competence Center (BICC) van de politie samen met de FIU-Nederland de mogelijkheid gerealiseerd om zelfstandig en zonder tussenkomst van de FIU-Nederland overzichts- en inzichtrapportages van verdachte transacties te maken. Deze optie is gebouwd in de report-module van de applicatie Bluespot. Hiermee kunnen alle politieregio's zelfstandig analyses verrichten op alle doorgemelde verdachte transacties. Hierdoor zal de FIU-Nederland op termijn vermoedelijk minder gebiedsgebonden analysevragen ontvangen. De daardoor vrijkomende analysecapaciteit kan ingezet worden op andere en nieuwe analyses van ongebruikelijke transacties.

Innovatie op data

Binnen het datawarehouse van de politie (BVI) is een separate omgeving ingericht waar verschillende politiebronnen zijn ontsloten. Binnen deze omgeving zijn ook de beschikbare verdachte transacties te benaderen, zodat deze informatie voor het gebruik in opsporingsonderzoeken toegankelijk is. Samen met de politie is de FIU-Nederland in 2017 gestart met een traject om op een innovatieve manier te kijken naar de samenhang van deze verschillende bronnen. De voorbereidingen voor deze samenwerking met datasciencetists van de politie zijn in 2017 gestart, waarna de aanvang van het daadwerkelijk project in 2018 staat gepland. In 2018 zal de FIU-Nederland ook over een eigen datasciëntist beschikken die zal participeren in het genoemde project.

Digitaliseren thematafels

Eind 2017 is in een pilottraject gekeken naar matches op verdovende middelen binnen het thema drugs. Het doel van het pilottraject was om op een digitale manier, slimmer en sneller ongebruikelijke transacties van een bepaald thema te kunnen detecteren. Omdat de mogelijkheden van dit traject veelbelovend bleken te zijn, zal dit proces in 2018 geïmplementeerd gaan worden voor alle overige thema's van de FIU-Nederland.

Virtual Community

In haar laatste jaar als voorzitter van de International User Group GoAML heeft de FIU-Nederland zichzelf in 2017 nadrukkelijk als taak gesteld om de implementatie van de Virtual Community (VC), een virtueel kennisplatform voor alle FIU's die de applicatie GoAML (gaan) gebruiken, te bewerkstelligen. Eind oktober 2017 is deze VC officieel gelanceerd en bij het opmaken van dit jaaroverzicht konden 38 landen wereldwijd met elkaar over de applicatie GoAML communiceren, discussiëren en ideeën uitwisselen. Daarmee heeft de FIU-Nederland in 2017 bijgedragen aan het verder verbeteren van GoAML met de mogelijkheid tot inbreng van gebruikers. Hiermee hoopt de FIU-Nederland dat GoAML wereldwijd de standaard ICT voorziening wordt voor FIU's en dat het gebruikersgemak van de applicatie door deze voorziening verder zal toenemen. Een standaard gebruik van GoAML zal het delen en de kwaliteit van informatie tussen FIU's onderling verder doen verbeteren.

Het voorzitterschap van de International User Group GoAML is inmiddels overgedragen aan de FIU van Duitsland.

GoAML upgrade

De nieuwe geplande versie van GoAML heeft in 2017 stevige vertraging opgelopen. Deze nieuwe versie, waar een verdere verbetering van het meldportaal in is verwerkt, zal naar verwachting eind 2018 / begin 2019 zal worden gerealiseerd.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Zicht op inbeslagname

In 2017 heeft de FIU-Nederland binnen haar database een nieuwe registratie methodiek ontwikkeld voor het verbeteren van het zicht op het gebruik van FIU producten. Hierin worden alle resultaten geregistreerd van inbeslagnames binnen opsporingsonderzoeken die direct zijn te linken aan verdachte transacties die door de FIU-Nederland aan de opsporingsdiensten zijn aangeleverd. Deze registratie bevat daarmee niet alle inbeslagnemingen op basis van FIU informatie en beoogt een indruk te geven van de min of meer directe resultaten van FIU informatie verstrekkingen. In 2017 bedroeg de totale waarde aan geregistreerde inbeslagnames, onmiddellijk volgend op door de FIU-Nederland aangeleverde verdachte transacties bijna 153 miljoen euro. De basis voor deze inbeslagnames komt voort vanuit zogenaamde afpakzaken, waarbij er een grote kans aanwezig is om op illegale wijze verkregen bezit van criminelen af te pakken. In 2017 zijn de bestaande query's door de FIU-Nederland opnieuw bekeken en zo nodig aangepast. Hierdoor werden er door de FIU-Nederland kansrijke transacties aan de opsporingsdiensten aangeleverd, waardoor de kansen ten aanzien van afname opvolgend konden worden vergroot.

Internationale waardering

In 2017 werd de FIU-Nederland in een rapportage van het United States Department of State, Bureau of international Narcotics and Law Enforcement Affairs geroemd om haar Internationale professionele reputatie.

> *"The Dutch FIU enjoys an international reputation for professionalism. The FIU is an independent, autonomous entity under the National Police Unit. It is expected that the ongoing National Police's reorganization, scheduled for completion in 2018, will enhance the flexibility and effectiveness of law enforcement in responding to money laundering cases."*
>
> United States Department of State Bureau for International Narcotics and Law Enforcement Affairs (2017), *International Narcotics Control Strategy Report Volume II. Retrieved from: https://www.state.gov/documents/organization/268024.pdf*

In deze rapportage[1] wordt onder meer de bundeling van krachten en deskundigheid van partijen om witwassen tegen te gaan benoemd. De deelname van de FIU-Nederland binnen het AMLC en de specifieke publieke-private samenwerking op het gebied van expertise samen met de Nationale Politie, De FIOD, kennisinstituten en private nationale en internationale instellingen zorgden voor een mooi compliment ten aanzien van de Nederlandse aanpak. Ook de door Nederland gebruikte ongebruikelijke en verdachte transacties systematiek werd benoemd als zijnde zeer effectief in de strijd tegen witwassen. De rapportage is vanaf maart 2018 beschikbaar voor inzage en ter vergelijking op internationaal vlak.

1.3 Nationale samenwerking

De FIU-Nederland werkt zowel nationaal als internationaal intensief met netwerkpartners samen. Zonder deze samenwerkingsverbanden is het voor de FIU-Nederland onmogelijk om de aan haar opgedragen wettelijke taken op een deskundige en effectieve manier uit te voeren. De samenwerkingsverbanden waarin de FIU-Nederland participeert variëren van volledig publiek-publiek (Nationale Politie, FIOD, het Openbaar Ministerie) naar tussenvormen (onderwijsinstellingen, informatiecentra zoals de diverse RIEC's) tot volledig privaat-publiek (de grootbanken, betaaldienstverleners, casino's). In deze paragraaf wordt weergegeven hoe deze samenwerkingsverbanden er op nationaal vlak in 2017 hebben uitgezien. Hierbij wordt eveneens de waarde van deze vormen van samenwerking benoemd en zo mogelijk wat de behaalde resultaten in 2017 daarbij zijn geweest. Samenwerkingsverbanden nationaal kunnen een overlap vertonen met internationale samenwerkingsvormen. Internationale samenwerking komt binnen dit jaaroverzicht in paragraaf 1.4 verder aan bod.

Infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (iCOV)

Al vanaf de oprichting van de Infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (ICOV) in 2013 is de FIU-Nederland een van de deelnemende partners binnen dit samenwerkingsverband. ICOV brengt verschillende bronnen rondom crimineel en onverklaarbaar vermogen samen, waardoor er meer inzicht op dit fenomeen ontstaat. Door informatie van meerdere netwerkpartners samen te brengen kan gerichter onderzoek worden

1 https://www.state.gov/documents/organization/268024.pdf

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

verricht. De FIU-Nederland levert periodiek een selectief deel van de verdachte transacties aan iCOV. Deze verdacht verklaarde transacties vormen een belangrijk onderdeel van de producten die iCOV op verzoek van de samenwerkende partners kan verstrekken. In 2017 heeft de FIU-Nederland actief gebruik gemaakt van de mogelijkheden en data die beschikbaar zijn bij iCOV om haar onderzoeken te verrijken.

Organized Crime Field Lab

Vanaf maart 2017 heeft de FIU-Nederland deelgenomen aan het Innovatieprogramma Organized Crime Field Lab West-Nederland. De opzet van dit programma (Harvard Case Method) is om gezamenlijke innovatieve aanpakken te creëren voor complexe ondermijnende criminaliteit. Samen met de Nationale Politie, het Openbaar Ministerie, de gemeente Amsterdam en Rotterdam, de Belastingdienst, de FIOD, het ISZW (onder de vlag van de RIEC's Amsterdam en Rotterdam) nam de FIU-Nederland hier in 2017 voor het eerst aan deel. De vraagstukken die binnen dit programma op tafel lagen waren onder meer hoe overheidsinstellingen in gezamenlijkheid ondermijnende criminaliteit kunnen aanpakken en hoe inzichten die bekend zijn bij slechts één overheidsinstelling op een goede manier gedeeld en toegepast kunnen worden.

Een van de meest toonaangevende resultaten voor de FIU-Nederland was de verbetering van de samenwerking tussen en met de Nationale Politie, het Openbaar Ministerie en de gemeente Amsterdam in relatie tot horecaondernemers in de Amsterdamse binnenstad. Doorgaans wordt de vergunningsaanvraag van horeca ondernemers getoetst op basis van de BiBOB regelgeving, maar de mogelijke criminele financiers hiervan niet. Door deze samenwerking is een verstrekkende toetsing vooraf mogelijk geworden, waarbij een niet transparante financiering in een vroeg stadium al kan leiden tot de weigering van een horeca-vergunning. Een BiBOB-procedure is door deze samenwerkingsvorm niet meer noodzakelijk. Dit kan op termijn leiden tot het sterk verminderen van onderhandse financieringen in de Amsterdamse horeca, welke een ondermijnend effect op de stad kan hebben.

Anti Money Laundering Centre (AMLC)

Met het Anti Money Laundering Centre (AMLC) is de samenwerking in 2017 op zowel onderzoeksgebied als kennisexploitatie gecontinueerd. De FIU-Nederland levert potentiële onderzoekdossiers voor de witwasteams en het anti-corruptie centrum van de FIOD. De FIU-Nederland heeft in 2017 deelgenomen aan dit expertiseplatform en er is deelgenomen aan een multidisciplinaire onderzoeksgroep gericht op de impact van de invoering van de tweede EU payment service directive (PSD2). Het samenwerkingsverband van het AMLC, het Openbaar Ministerie, de Nationale Politie en de FIU-Nederland heeft in 2017 geleid tot nieuwe door het hoofd van de FIU-Nederland gevalideerde en gepubliceerde typologieën op het gebied van virtuele betaalmiddelen. De typologieën werden geformuleerd op basis van een expertise onderzoek van het AMLC. Hiermee werd het aantal vastgestelde typologieën, die onder meer meldingsplichtige instellingen

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

helpen bij het duiden van mogelijke signalen van witwassen of financiering van terrorisme, verder uitgebreid. Twee vaste medewerkers van het AMLC werken onder verantwoordelijkheid van het hoofd van de FIU-Nederland, binnen de FIU-Nederland en dragen met hun specifieke kennis dagelijks bij aan het duiden van complexe gemelde ongebruikelijke transacties.

Samenwerking bestrijding corruptie

In 2017 is corruptie als onderzoeksthema op de agenda van de FIU-Nederland gekomen. Hierbij is gestart met een strategische analyse naar geldstromen die aan zowel binnenlandse als buitenlandse corruptie gerelateerd kunnen worden. Bij de ontwikkeling van de methodologie is de nadrukkelijke samenwerking met verschillende netwerkpartners gezocht, waaronder de Rijksrecherche en het Anti Corruptie Centre (ACC) van de FIOD. Voor het ontwikkelen van deze methodologie zijn kennis en inzichten uit de literatuur, de data en de inzichten van netwerkpartners gecombineerd. Dit heeft geleid tot een aantal gevalideerde zoekopdrachten die de data van de FIU-Nederland analyseren op corruptie gerelateerde signalen. De signalen worden vervolgens verder onderzocht binnen de FIU-Nederland. In 2017 heeft dit geleid tot een aantal aan corruptie gerelateerde onderzoeken. Een aansprekend voorbeeld hiervan, voortkomend vanuit door de FIU-Nederland aangeleverde informatie aan de FIOD, was de corrupte financiering van een racecarrière door een projectontwikkelaar. Hierbij werd door het gebruik van een geheime constructie tussen de projectontwikkelaar en de bestuurder van een bouwbedrijf de sportcarrière van de zoon van de bestuurder op illegale wijze gefinancierd. In 2018 wordt verder geïnvesteerd op de operationele kant van dit samenwerkingsverband.

Openbaar Ministerie (OM)

In 2017 is door de FIU-Nederland geïnvesteerd in de samenwerking met verschillende arrondissementsparketten binnen het Openbaar Ministerie. Het doel hierbij was om te zorgen voor een betere herkenbaarheid binnen het Openbaar Ministerie van de FIU-Nederland en haar producten.
In dit kader is voor het Openbaar Ministerie mogelijk gemaakt om de bewijsvoering gedurende terechtzittingen te verbeteren. Een voorbeeld hiervan zijn de maandelijkse zittingslijsten die in 2017 door de arrondissementsparketten van Midden- en Zuid-Nederland aan de FIU-Nederland werden geleverd. Hierdoor kan onder meer de bewijslast op zitting verder worden verbeterd, criminele relaties worden aangetoond en draagkracht- en beslagverweren worden beoordeeld. De FIU-Nederland werkt daarnaast in nauw verband samen met het Openbaar Ministerie in diverse gremia, waaronder de afpak overleggen in Zuid-Nederland, projecten op ondermijning en binnen diverse stuurploegen, waar de prioriteiten voor de opsporing worden bepaald. Door deze deelname toont de FIU-Nederland haar mogelijkheden en bouwt zij verder aan een beter gebruik van haar informatie in de vervolging.

Team Darkweb

In 2017 heeft de FIU-Nederland in een samenwerkingsverband met team Darkweb van de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie een analyse uitgevoerd. De door de FIU-Nederland verdacht verklaarde transacties werden hierbij vergeleken met de database die vanuit de online Hansa Market door Team Darkweb werd samengesteld. De informatie van Team Darkweb is door de FIU-Nederland opvolgend gebruikt voor het verrichten van eigen onderzoeken in nieuwe of bestaande dossiers. Door deze samenwerking konden nieuwe niet eerder zichtbare criminele verbanden worden gelegd.

In 2017 is corruptie als onderzoeksthema op de agenda van de FIU-Nederland gekomen

Migratie gerelateerde criminaliteit

In 2017 is door de FIU-Nederland vervolg gegeven aan het project met betrekking tot migratie gerelateerde criminaliteit. De methodologie die in 2016 is ontwikkeld, is in 2017 vernieuwd en aangepast op de huidige situatie van de migratie stromen. Samenwerking met netwerkpartners zoals de Nationale Politie, de Koninklijke Marechaussee, het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de ISZW en het Openbaar Ministerie is voor de verwezenlijking van dit project van groot belang. Dit samenwerkingsverband heeft in 2017 verschillende onderzoeksdossiers opgeleverd die verstrekt zijn aan de opsporing.

De criminaliteitsvormen, zoals mensensmokkel en identiteitsfraude, die binnen dit project worden gevat, hebben bij uitstek een grensoverschrijdend karakter. Er wordt naast nationale samenwerking ook veel belang gehecht

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

aan internationale samenwerkingsverbanden met buitenlandse FIU's en andere netwerkpartners. Vanuit de FIU-Nederland zijn in 2017 verschillende presentaties gegeven over de methodologie die is ontwikkeld binnen dit onderwerp.

In 2018 krijgt het project migratie gerelateerde criminaliteit een zowel strategisch als operationeel vervolg.

In juli 2017 is het Hoofd van de FIU-Nederland gedurende de jaarlijkse bijeenkomst van de Egmont Group verkozen tot voorzitter

Samenwerking Universiteiten en Hogescholen

Ook in 2017 heeft de FIU-Nederland samenwerkingsverbanden opgezet met onderwijsinstellingen om haar kennisniveau van relevante onderwerpen verder te verbeteren. Een voorbeeld van deze samenwerking is met de Haagse Hogeschool (onder andere inzake internationale samenwerking), waarbij de FIU-Nederland geselecteerde studenten de kans biedt om een stagetraject te volgen. Vanuit deze samenwerking met onderwijsinstellingen zijn er onder meer onderzoeken verricht naar Open Source Intelligence gebruik binnen de FIU-Nederland, een nieuwe innovatieve manier van samenwerking met de FIOD, underground banking en money laundering op het Dark Web en het zo mogelijk effectiever inrichten van de samenwerking binnen het FEC nationaal. Deze onderzoeken kunnen bijdragen aan het verbeteren van kennis en inzicht op bepaalde onderwerpen.

1.4 Internationale samenwerking

Egmont Group of Financial Intelligence Units

De FIU-Nederland is lid van het internationale samenwerkingsverband van FIU's de Egmont Group of Financial Intelligence Units om op een beveiligde manier financial intelligence uit te kunnen wisselen en de professionaliteit van de aangesloten FIUs te vergroten. Eind 2017 waren er binnen dit samenwerkingsverband 154 FIU's aangesloten.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

In juli 2017 is het Hoofd van de FIU-Nederland gedurende de jaarlijkse bijeenkomst van de Egmont Group verkozen tot voorzitter. Deze functie behelst onder andere vertegenwoordiging van de belangen van de FIUs wereldwijd op diverse internationale podia. In 2017 heeft er vanuit deze voorzittersrol vertegenwoordiging plaatsgevonden van de Egmont Group bij een aantal evenementen van diverse internationale organisaties. De termijn van het Egmont voorzitterschap is gesteld op twee jaar, de termijn voor het Hoofd van de FIU-Nederland loopt af in juli 2019.

Financial Action Task Force (FATF)

Ook in 2017 participeerde de FIU-Nederland in de Nederlandse delegatie bij de Financial Action Task Force (FATF). Deze delegatie staat onder leiding van het Ministerie van Financiën. De FIU-Nederland heeft voor deze bijeenkomsten informatie geleverd voor uiteenlopende activiteiten van de FATF. De FIU-Nederland heeft hierbij geparticipeerd in een project over 'ultimate benificial owners', dat zich richt op het in beeld brengen van de gebruikte structuren voor het verhullen van uiteindelijke begunstigden (van bijvoorbeeld fondsen of bedrijven). Dit project kent een geplande doorloop tot eind 2018. De FIU-Nederland heeft in 2017 geparticipeerd in het Forum on Heads of FATF FIU's die tijdens iedere plenaire FATF meeting bij elkaar komt. In het afgelopen jaar is met name het thema van operationele onafhankelijkheid en autonomie van FIU's binnen dit forum besproken. Het doel hiervan is om te komen tot een document dat FIU's kunnen gebruiken in hun gesprekken over hun eigen onafhankelijke positie binnen het grondgebied waar zij actief zijn.

EU-FIU Platform

In 2017 is het EU FIU Platform driemaal bijeengekomen. Dit platform heeft tot doel de Europese Commissie te adviseren en tevens de samenwerking tussen de FIU's van de EU-lidstaten te bevorderen. In dit kader leidde de FIU-Nederland in 2017 samen met de FIU van Italië een project dat als doel heeft om in gezamenlijkheid met één of meerdere FIU's transactienetwerken te analyseren. In een zogenoemde 'joint analysis' brengen de FIU's de verschillende stukjes van een puzzel waarover zij beschikken samen om zo een volledig beeld van een (crimineel) netwerk te krijgen. Dit project zal verder lopen tot minimaal eind 2018. Behalve de operationele doelstellingen van dit project wordt ook beoogd om de mogelijke hindernissen die bestaan voor de samenwerking tussen EU –FIU's in beeld te krijgen om op die basis de Europese Commissie te kunnen adviseren over mogelijk te formuleren voorstellen met betrekking tot regelgeving die de FIU's raakt

Deelname UN-University

In maart 2017 heeft de FIU-Nederland deelgenomen aan een tweedaagse workshop van UN-University in Connecticut. De workshop richtte zich op het verstoren van financiële stromen met betrekking tot mensenhandel, moderne slavernij, arbeidsuitbuiting en gedwongen tewerkstelling van minderjarigen. Gedurende deze workshop werden door verschillende internationale publieke en private partijen organisaties presentaties gegeven waaronder het identificeren van methoden en good practices, het creëren van mogelijkheden tot samenwerking en het realiseren van toegang tot relevante data. De FIU-Nederland heeft een presentatie gegeven met betrekking tot het blootleggen van financiële stromen die gerelateerd kunnen worden aan migratie gerelateerde criminaliteit en daarmee ook verschillende uitbuitingsvormen hierbij. Tevens zijn gedurende de bijeenkomst FIU's geïnformeerd over en het gebruik van FIU-gegevens ten aanzien van dit onderwerp.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

2. **Ontvangen** *meldingen van ongebruikelijke transacties*

In 2017 ontving de FIU-Nederland 361.015 ongebruikelijke transacties afkomstig van de meldingsplichtige instellingen. Daarmee nam het aantal ontvangen ongebruikelijke transacties in 2017 af met 56.052 meldingen (circa 14 procent) in vergelijking met 2016, toen er 417.067 meldingen van ongebruikelijke transacties werden geregistreerd. Ter vergelijking, in 2015 bedroeg het totaal aan ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties 312.160.

Daarmee vertoont het aantal ontvangen ongebruikelijke transacties weliswaar een trendbreuk met de drie voorgaande jaren (waarbij er in ieder opvolgend jaar een toename werd waargenomen). Maar als 2016 (een enigszins afwijkend jaar waarin veel na-meldingen werden verricht) buiten beschouwing blijft, is er een solide trend waar te nemen van een toenemend jaarlijks aantal meldingen van ongebruikelijke transacties. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de cijfers rondom ongebruikelijke transacties zijn te duiden en welke mogelijke keuzes en verschuivingen hieraan ten grondslag hebben gelegen. Daarnaast zal er binnen dit hoofdstuk worden ingegaan op de samenwerking van de FIU-Nederland met de meldingsplichtige instellingen en de toezichthoudende instanties van de Wwft.

2.1 Operationele samenwerking

In 2017 heeft de FIU-Nederland op basis van de door de opsporingsdiensten vastgestelde behoefte haar intelligence-aanbod ingericht. Dit vergt een nauwgezette samenwerking met de opsporingsdiensten en volgend daarop de meldingsplichtige instellingen. Een voorbeeld hierbij is de specifieke samenwerking rondom cryptocurrencies. Op basis van samenwerking met en de input vanuit de opsporing (team High Tech Crime van de Landelijke Eenheid van politie) heeft de FIU Nederland haar indicatoren op het gebied van cryptocurrencies aangepast. Op deze wijze werd het herkennen van een ongebruikelijke transactie in relatie tot cryptocurrency voor de meldingsplichtige instellingen makkelijker. De FIU-Nederland deed dit op basis van de door het team HTC aangeleverde modus operandi die veel voorkwamen in strafrechtelijke onderzoeken rondom cryptocurrencies.

Toezichthouders

De FIU-Nederland heeft in 2017 nauw samengewerkt met de organisaties die belast zijn met het toezicht op de naleving van de Wwft te weten:

- Autoriteit Financiële Markten (AFM);
- Bureau Financieel Toezicht (BFT);
- Bureau Toezicht Wwft van de Belastingdienst;
- De Nederlandsche Bank (DNB);
- Kans Spel Autoriteit (KSA);
- De deken van de Nederlandse Orde van Advocaten.

De FIU-Nederland heeft als een van haar wettelijke taken (Artikel 13 onder g Wwft), inlichtingen over het meldgedrag van instellingen aan de toezichthouders te verstrekken. In 2017 is er op periodieke basis een overzicht verstrekt aan de toezichthouders van instellingen welke onder hun toezicht staan. Daarmee hebben de toezichthouders een sterk instrument in handen om hun toezichtstaak op een meer gerichte manier uit te kunnen voeren. De FIU-Nederland heeft ervaren dat instellingen die gericht toezicht ontvangen meer of kwalitatief betere meldingen van ongebruikelijke transacties verrichten.

In 2017 ontving de FIU-Nederland 361.015 ongebruikelijke transacties afkomstig van de meldingsplichtige instellingen

De FIU-Nederland hecht grote waarde aan de kwaliteit van de verrichte meldingen. Om die redenen wordt in veel gevallen samen met de toezichthouders op het verbeteren van deze kwaliteit geïnvesteerd. In 2017 zijn binnen de diverse meldersgroepen door de FIU-Nederland, samen met de toezichthouder presentaties en voorlichtingen gegeven met betrekking tot het signaleren van ongebruikelijke transacties en het juist melden hiervan. Voorbeelden zijn de landelijke Nederlandse Vereniging van Geld Transactie Kantoren NVGTK-dag, presentaties aan de betaaldienstverleners betreffende compliance en uitleg over de vierde Anti-witwasrichtlijn aan verschillende meldingsplichtige instellingen. Daarnaast is er op basis van de bestaande typologie voor wat betreft de uitvoer van grote hoeveelheden contant geld (Dit omdat de uitvoer van grote hoeveelheden contant geld meestal duidt op witwassen), de wens vanuit de Douane ontstaan tot een uitbreiding van typologieën op zaken van grote waarde. De FIU-Nederland heeft in 2017 samen met de Nationale Politie en de Douane gesproken om zo nieuwe typologieën in de nabije toekomst vast te kunnen stellen.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Toegang tot casuïstiek

De FIU-Nederland heeft in 2017 gezorgd voor een openbare en toegankelijke manier van kennisdeling via haar website en social media. Op de publieke website zijn in 2017 in totaal 24 nieuwe, geanonimiseerde casuïstiek beschrijvingen geplaatst. Op deze website stonden al 160 casussen die in voorgaande jaren zijn geplaatst. Hierdoor hebben meldingsplichtige instellingen, netwerkpartners en andere geïnteresseerden toegang tot aansprekende voorbeelden in de aanpak van witwassen en terrorismefinanciering. Met het plaatsen van deze casuïstiek voldoet de FIU-Nederland ook deels aan de wettelijke taakstelling tot informatieverstrekking aan meldingsplichtige instellingen. Per type instelling kan specifiek worden gezocht op casuïstiek, zodat deze praktijkvoorbeelden bij kunnen dragen aan een kwaliteitsverbetering van meldingen.

Bijzonder project

Een aannemer wilde heel graag het nieuwbouwproject van een projectontwikkelaar in portefeuille krijgen. Hij ging met de ontwikkelaar persoonlijk om de tafel met als resultaat dat de aannemer de gunning verwierf. Echter wel op een bijkomende voorwaarde, die niet in de formele overeenkomst terug te vinden was. Naast de eigenlijke aanneemsom bedong de projectontwikkelaar dat de aannemer een half miljoen euro in het autosportteam van de zoon van de ontwikkelaar zou stoppen. Gespreid over drie jaar trad de bouwonderneming vervolgens op als sponsor en ontving de stichting waar de racestal van de zoon in ondergebracht was ruim zes ton op de rekening. De sponsorbedragen werden in de boekhouding van de aannemer verwerkt. De sponsoring had nooit plaatsgevonden als het bouwproject niet aan de bouwonderneming was gegund. De sponsoring was om die reden een vorm van kick-back. Het dossier werd overgedragen aan het Anti Corruptie Centrum. Een opsporings-onderzoek volgde en leidde tot vervolging van betrokkenen.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

3. **Analyse** *van ongebruikelijke transacties*

Het verdacht verklaren van ongebruikelijke transacties en het beschikbaar stellen hiervan is een kerntaak van de FIU-Nederland. Door de opsporingsdiensten kunnen deze transacties worden gebruikt als initiator voor een opsporingsonderzoek, als extra bewijsvoering of als sturingsinformatie in bestaande onderzoeken of dossiers. Naast deze benoemde mogelijkheden kunnen de transacties ook dienen als een bron voor analyse en strategisch onderzoek en voor de opmaak van regionale en nationale criminaliteitsbeelden.

3.1 Van ongebruikelijk naar verdacht

In 2017 heeft de FIU-Nederland 361.015 meldingen van ongebruikelijke transacties ontvangen. Om deze transacties op een effectieve manier te analyseren worden transacties met een zekere samenhang gebundeld in een dossier. Deze samenhang kan bestaan uit verschillende factoren, zoals geografische factoren, crimineel netwerkmatige factoren, transactie gerelateerde factoren, maar ook economische factoren. Het komt hierbij voor dat transacties verschillende kenmerken hebben, zoals bijvoorbeeld transacties met een specifiek repeterend patroon, transacties uitgevoerd door één persoon, of transacties die zijn verricht door personen binnen een (mogelijk crimineel) netwerk. Naast deze reguliere analyses, voert de FIU-Nederland ook analyses uit om fenomenen en trends te onderkennen. Een overzicht van de ongebruikelijke en verdachte transacties is te vinden in bijlage I.

Door de FIU Nederland werden er in 2017 in totaal 5898 dossiers voltooid, met daarin 40.546 verdacht verklaarde transacties. Deze transacties zijn allen ter beschikking gesteld aan de opsporings-, inlichtingen- , en veiligheidsdiensten. Uiteraard kunnen verdacht verklaarde transacties, naast hun reguliere opsporingswaarde, geanonimiseerd ook dienen als kennis en informatievoorziening voor melders en toezichthouders. Om deze reden deelt de FIU-Nederland op een gerichte manier informatie welke voortkomt uit deze transacties. In 2017 bedroeg de waarde van het geheel aan verdachte transacties bijna 6,7 miljard euro. Dit is het hoogste bedrag wat de FIU-Nederland sinds haar bestaan heeft waargenomen. Daarbij merkt de FIU-Nederland op dat het aantal verdachte transacties lager ligt dan in 2016 (53.533 verdachte transacties), maar dat de totale waarde van de verdachte transacties ten opzichte van 2016 (4.6 miljard) in 2017 met meer dan twee miljard euro aanzienlijk is toegenomen.

LOvJ-verzoeken

Via de Landelijk Officier van Justitie witwassen (LOvJ) kunnen opsporingsdiensten bij de FIU-Nederland een informatieverzoek indienen, het zogenaamde LOvJ-verzoek. Met dit verzoek kan de FIU-Nederland nagaan of verdachte subjecten die betrokken zijn bij strafrechtelijke onderzoeken mogelijk voorkomen in de database met ongebruikelijke transacties. Voor de Landelijk Officier van Justitie zijn er verschillende momenten waarop een verzoek van deze aard bij de FIU-Nederland kan worden gedaan afhankelijk van het moment waarop extra financiële informatie in een onderzoek benodigd blijkt te zijn. Een LOvJ-verzoek kan worden gedaan bij de start van een onderzoek, tijdens, of in de vervolgingsfase van een onderzoek.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Tabel 1: *Ingekomen LOvJ-verzoeken in 2017 opgedeeld per opsporingsdienst*

Nationale Politie		**Andere opsporingsdiensten**	
Politie- Landelijke Eenheid	122	FIOD	201
Politie Eenheid- Zeeland West-Brabant	100	KMAR	115
Politie Eenheid- Oost-Nederland	85	Inspectie SZW	31
Politie Eenheid- Den Haag	79	Arrondissementsparket	28
Politie Eenheid- Midden-Nederland	76	KMAR Schiphol	26
Politie Eenheid- Amsterdam	69	Functioneel Parket	25
Politie Eenheid- Rotterdam	61	Rijksrecherche	19
Politie Eenheid- Noord-Holland	51	Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel	17
Politie Eenheid- Noord-Nederland	49	Sociale Recherche	14
Politie Eenheid- Oost-Brabant	49	Nederlandse Voedsel- en warenautoriteit OID	12
Politie Eenheid- Limburg	10	RST - Recherche Samenwerkingsteam	4
		Ministerie van Infrastructuur en Milieu	2
		Korps Politie Caribisch Nederland - KPCN	1
		Belastingdienst-Douane	0
		BOOM	0
		Landelijk Parket	0
Subtotaal Nationale Politie	**751**	**Subtotaal andere diensten**	**495**

In tabel 1 is te zien hoe de verdeling in 2017 is geweest voor wat betreft de herkomst van de door de FIU-Nederland ontvangen LOvJ verzoeken.

De waarde van het geheel aan verdachte transacties bedroeg over 2017 bijna 6.7 miljard euro

In 2017 ontving de FIU-Nederland 1.246 LOvJ-verzoeken. Deze LOvJ verzoeken kunnen mede aanleiding geven tot de bevraging van een andere FIU. De FIU-Nederland is daarmee in staat om de opsporingsdiensten te voorzien van zeer waardevolle informatie waarover zij anders niet zouden kunnen beschikken. Hierdoor kunnen opsporingsdiensten de omvang en dwarsverbanden van criminele netwerken en gelden beter duiden, ook als deze de landsgrenzen overschrijden. Het aantal LOvJ-verzoeken is in 2017 nagenoeg gelijk gebleven met 2016, waarin de FIU-Nederland 1.277 verzoeken ontving. In vergelijking met voorgaande jaren zijn buitenlandbevragingen op basis van LOvJ-verzoeken wel significant toegenomen.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Jackpot

Een man kwam een kansspelinstelling inlopen en kocht voor 10.000 euro aan speelpenningen. Hij betaalde ze door 20 bankbiljetten van 500 euro op de counter te leggen. Bankbiljetten die in het Nederlandse betalingsverkeer maar zelden voorkomen, maar zeer gewild zijn voor verrekeningen of opslag in het criminele circuit. De aankoop werd vanwege het ongebruikelijke karakter gemeld bij FIU-Nederland waarna verder onderzoek plaatsvond. De man bleek een forse criminele staat van dienst te hebben. Naast geweldsdelicten kwam hij ook voor het dealen van verdovende middelen in de politiesystemen voor. Zijn legitieme inkomen rechtvaardigde noch het bedrag noch de wijze van betaling. Ook bleek dat hij zich weer bij een rechter voor zijn handel en wandel diende te verantwoorden. De informatie werd aan het openbaar ministerie ter beschikking gesteld en FIU-Nederland maakte op hun verzoek een proces-verbaal op. Het Openbaar Ministerie startte op basis van dit proces-verbaal een vervolgonderzoek tegen de man gericht op witwassen.

VROS-match

Ook in 2017 heeft de FIU-Nederland gebruik gemaakt van de zogenaamde VROS-match. Met deze VROS match (Verwijzingsindex Recherche Onderzoeken en Subjecten, een bestand in beheer van de Nationale Politie) kunnen ongebruikelijke transacties op een semi-geautomatiseerde manier door de FIU-Nederland verdacht worden verklaard. In 2017 is deze methode een paar maanden niet in gebruik geweest vanwege een technisch beperking en heeft om die reden geleid tot een tijdelijke vermindering van doormeldingen op basis van deze match. Na het herstel van deze beperking is de VROS-match eind 2017 opnieuw in gebruik genomen en zijn vele ontvangen ongebruikelijke transacties alsnog gematched. In 2017 zijn in totaal 17.578 transacties verdacht verklaard door middel van het gebruik van de VROS-match. Hieruit zijn in 2017 in totaal 3.314 dossiers voortgekomen.

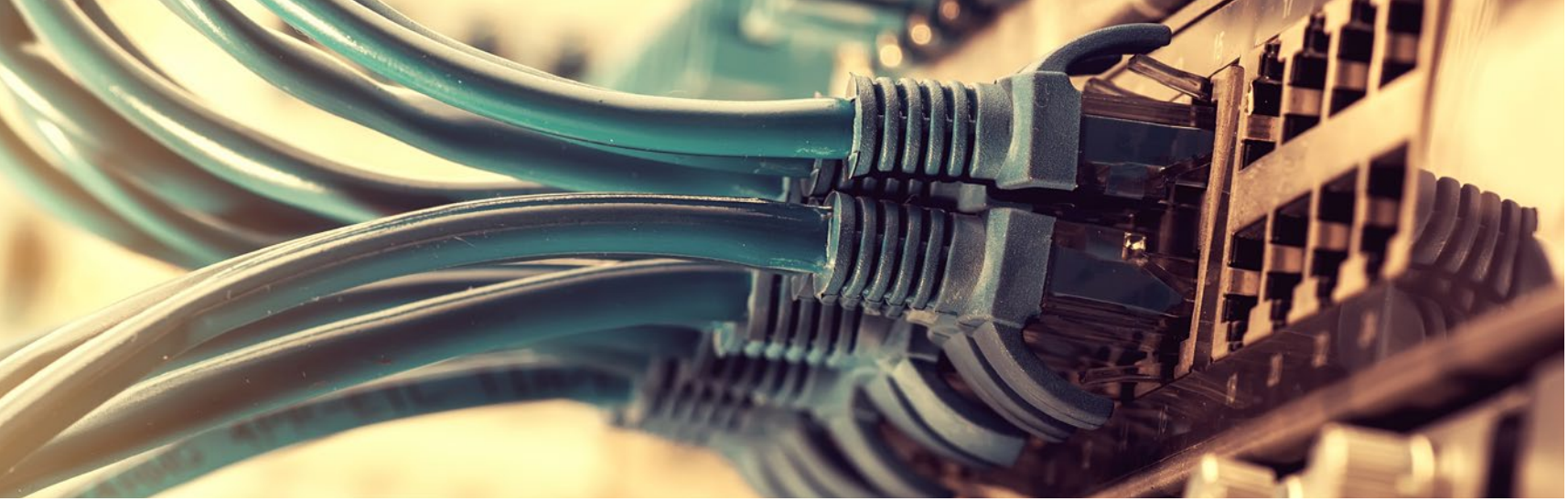
3.2 Eigen onderzoeken

In 2017 heeft de FIU-Nederland, gebruikmakend van haar unieke positie, ook eigen onderzoek en analyses uitgevoerd. Dit heeft geleid tot 14.875 verdacht verklaringen in 1.522 dossiers. Deze aantallen komen nagenoeg overeen met de aantallen over 2016. In deze paragraaf wordt ingegaan op enkele fenomenen en trends die de FIU-Nederland in 2017 heeft waargenomen en daardoor van invloed zijn geweest.

Onderzoek naar cryptocurrencies

Een van de thema's waar de FIU-Nederland in 2017 nader onderzoek naar heeft verricht zijn cryptocurrencies. In 2017 werd er een opvallende stijging waargenomen van het aantal meldingen ten aanzien van dit fenomeen wat mede veroorzaakt werd door de toegenomen populariteit van cryptocurrencies. Het aantal meldingen gerelateerd aan cryptocurrencies steeg van gemiddeld 300 per jaar (in de periode 2013 tot 2016) naar 5.000 meldingen in 2017. Daarnaast nam mede dankzij meldende instellingen zoals payment service providers en banken die merkbaar meer grip krijgen op het herkennen van ongebruikelijke cryptocurrency-gerelateerde transacties, het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties binnen dit onderwerp toe. Ongeveer negentig procent van de meldingen van ongebruikelijke transacties had betrekking op aankopen van Bitcoins. Deze meldingen werden door de FIU-Nederland onderzocht, waarbij 1400 meldingen verdacht werden verklaard in 400 samengestelde dossiers. Van het totale aantal ongebruikelijke transacties zijn er een deel nog in onderzoek of hebben de status 'niet verdacht' gekregen. In de meeste dossiers ontstond een beeld van het gebruik van cryptocurrencies voor verschillende witwashandelingen. Daarnaast zag de FIU-Nederland verbanden met verschillende gronddelicten, zoals fraude en drugshandel. Bij ongeveer een kwart van de cryptocurrency-meldingen was een link waarneembaar met het buitenland. Deze link bestond uit betrokkenheid van een buitenlands subject bij een transactie en/of uit tegoeden die respectievelijk vanuit het buitenland werden ontvangen of naar het buitenland werden verstuurd.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Beoordelen cryptocurrency gerelateerde transacties

De FIU-Nederland signaleert in de laatste paar jaar een sterke groei van het aantal meldingen van aan cryptocurrency-gerelateerde transacties. Ondanks dat de sterke stijging van het aantal cryptocurrency-meldingen anders doet vermoeden, hoeft de toename van het aantal meldingen van cryptocurrencies niet direct op een algehele criminalisering te duiden. Het lerende vermogen van meldingsplichtige instellingen speelt een rol van belang; meldende instellingen zoals payment service providers en banken krijgen merkbaar meer grip op het herkennen van ongebruikelijke, cryptocurrency-gerelateerde, transacties, waardoor het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties in relatie hiertoe toeneemt. De intensivering van onderzoek dat de FIU-Nederland de laatste jaren op deze meldingen verricht, kan eveneens een stimulerende werking hebben op het aantal meldingen. Als de FIU-Nederland een transactie verdacht verklaart, stelt zij de melder hier in principe van op de hoogte. Als reactie hierop verrichten melders in voorkomende gevallen meer meldingen van ongebruikelijke transacties. Dit laat onverlet dat de ontwikkelingen en het gebruik van cryptocurrencies de nodige aandacht blijven vragen aangezien dit betaalverkeer zich vooralsnog buiten de gereguleerde sector bevindt en daarmee potentieel risicovol is voor misbruik.

Money transfers binnen Nederland

Bij diverse analyses van de FIU-Nederland kwam in 2017 de zogenoemde binnenlandse money-transfer in beeld en dan specifiek de zogenoemde person-to-account money transfer. Bij dit type transactie wordt geld door middel van een money transfer overgemaakt op de bankrekening van een begunstigde, onder meer bij het betalen van acceptgiro's. Door onder meer De Nederlandsche Bank is in een eerder stadium al opgemerkt dat er aanzienlijke witwasrisico's zijn waar te nemen bij dit product. Deze risico's zag de FIU-Nederland ook terug in haar analyses in 2017. Bij het gebruik van binnenlandse money transfers in opsporingsonderzoeken, was zichtbaar dat het aandeel verdachte binnenlandse money transfers een toename vertoonde van 32 procent. Naar aanleiding van deze signalen is de FIU-Nederland in 2017 een onderzoek gestart. De uitkomsten van dit onderzoek zullen in 2018 met de betrokken partners worden gedeeld.

Gouden handel

Onder de dekmantel van een autobedrijf en een growshop exploiteerden twee broers een grote hennepplantage. De oogsten waren lucratief. Om de netto winsten uit de verkoop van de softdrugs wit te wassen werd dit cash op de zakelijke rekening van de reguliere bedrijven afgestort als ware het inkomsten uit de reguliere handel. Het betrof 529.000 euro wat echter grotendeels voortkwam uit de onder de loods van het autobedrijf gebouwde hennepkwekerij. Het rekeningenverloop vertoonde binnen een half jaar meer dan een verdubbeling van zogenaamde inkomsten uit de reguliere bedrijfsactiviteiten. De hennepkwekerij werd ontmanteld en de verdachten werden voor benoemde feiten aangehouden.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

3.3 Operationele samenwerking internationaal

De FIU-Nederland werkt op operationele basis internationaal samen met andere FIU's. Daarmee voldoet zij enerzijds aan haar wettelijke taakstelling en kan zij anderzijds voldoen aan de behoefte van opsporingsdiensten op het gebied van financial intelligence. Om informatie op een beveiligde manier uit te wisselen maakt de FIU-Nederland gebruik van de applicatie FIU.NET in Europees verband en wereldwijd van het Egmont Secure Web (ESW). In 2017 ontving de FIU-Nederland 692 informatieverzoeken van 83 verschillende FIU's wereldwijd. Deze verzoeken waren erop gericht om financiële transacties van subjecten die een verband hadden met Nederland nader te kunnen onderzoeken. Dit is een stijging van 177 ontvangen verzoeken in vergelijking met 2016 waarin 515 verzoeken werden ontvangen. Mogelijk hangt de verbetering van de internationale positie van de FIU-Nederland hiermee samen. Vooral het aantal verzoeken komende vanuit de FIU van de Verenigde Staten vertoonde een aanzienlijke toename. De FIU-Nederland zelf heeft in 2017, 824 informatieverzoeken verstuurd aan 86 FIU's. Daarmee is ook het aantal bevragingen aan het buitenland met 108 verzoeken aanzienlijk toegenomen in vergelijking met 2016 waarin 716 informatieverzoeken werden verricht. In tabel 2 en 3 is te zien welke FIU's de meeste informatieverzoeken bij de FIU-Nederland plaatsten en aan welke FIU's de meeste informatieverzoeken werden verzonden in 2016. In de meeste gevallen voldeed de FIU-Nederland aan de vooraf gestelde termijn van de informatieverzoeken. Om de behandeling van de inkomende en te verzenden informatieverzoeken kwalitatief te verbeteren heeft de FIU-Nederland in 2017 de mogelijkheid bekeken om een International Affairs team te vormen. in 2018 zal hier daadwerkelijk mee worden begonnen.

Sterke middelen

In de zomer vond een inval plaats bij een man die zich vermoedelijk bezig hield met de illegale handel in anabolen en andere spier-versterkende middelen. De verdachte in kwestie trok de aandacht bij onderzoekers van de FIU-Nederland omdat voor zijn financiële handelingen geen passende economische redenen te vinden waren. Een analyse van zijn handelingen toonde aan, dat hij contanten afstortte bij een financiële dienstverlener om vervolgens het bedrag giraal naar zijn eigen zakelijke bankrekeningen over te maken. Op die wijze werd anderhalve ton naar zijn rekeningen overgemaakt. Daarnaast stuurde hij achttien money transfers naar ontvangers in onder meer China en India. Ook handelde hij in bitcoins. Tenslotte ontving hij een overboeking van bijna twee ton uit het buitenland, die hij twee dagen later naar een notaris overmaakte. Deze betaling correspondeert met de registratie van aankoop van een eigen woning van de verdachte.

Naast de vreemde financiële handelingen waren de betrokken bedragen in het geheel niet in verhouding met zijn opgegeven legitieme inkomsten en de omzetten van zijn onderneming. Van alle bevindingen werd door de FIU-Nederland proces-verbaal opgemaakt met uiteindelijk vervolging en een inval als resultaat. Bij de inval werden auto's, de woning van de verdachte, saldi van meerdere bankrekeningen, negentig duizend euro cash en een voorraad anabole steroïden in beslag genomen.

Tabel 2: *Top 5 van het aantal ontvangen informatieverzoeken van FIU's over 2017*

Top 5	Ontvangen informatieverzoeken van	Aantal
1	FIU België	161
2	FIU Verenigde Staten	71
3	FIU Verenigd Koninkrijk	41
4	FIU Duitsland	38
5	FIU Malta	29

Tabel 3: *Top 5 van het aantal verzonden informatieverzoeken aan FIU's over 2017*

Top 5	Verzonden informatieverzoeken aan	Aantal
1	FIU België	105
2	FIU Duitsland	85
3	FIU Spanje	81
4	FIU Verenigd Koninkrijk	47
5	FIU Turkije	38

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

4. **Verspreiden** van verdacht verklaarde transacties

Het verdacht verklaren van ongebruikelijke transacties en het beschikbaar stellen van die informatie is een kerntaak van de FIU-Nederland. Alle 40.546 verdacht verklaarde transacties zijn in 2017 ter beschikking gesteld aan de opsporings-, inlichtingen-, en veiligheidsdiensten. Deze diensten kunnen de transacties gebruiken als initiator voor een opsporingsonderzoek, als extra bewijsvoering of als sturingsinformatie in bestaande onderzoeken of dossiers. Naast deze benoemde mogelijkheden kunnen de transacties dienen als een bron voor analyse en strategisch onderzoek en voor de opmaak van regionale en nationale criminaliteitsbeelden. Daarmee dienen de verdacht verklaarde transacties meerdere naastgelegen doelen.

4.1 Overzicht verdacht verklaarde transacties en dossiervorming

Van de 5.898 in 2017 opgemaakte dossiers werden er in totaal 5.581 overgedragen aan de opsporingsdiensten. De resterende 317 dossiers blijven verder in onderzoek of bevatten na onderzoek geen transacties die aan de hand van analyse verdacht konden worden verklaard. Een vergelijkend totaalbeeld van de verdachte transacties per groep meldingsplichtige instellingen over de periode 2015 tot en met 2017 is opgenomen in bijlage I. De verdeling van de exacte aantallen en de procentuele verdeling daarbij in 2017 zijn verder te zien in tabel 4.

Tabel 4: *Aantal Verdachte Transacties en Dossiers in 2017 per doormeldreden*

Doormeldreden op basis van	Aantal transacties	Aandeel (%)	Aantal Dossiers	Aandeel (%)
VROS	17.578	43%	3.314	59%
Eigen onderzoek	14.875	37%	1.522	27%
LOvJ	7.169	18%	681	12%
Match CJIB	924	2%	64	1%
Totaal	**40.546**	**100%**	**5.581**	**100%**

Als er specifiek wordt gekeken naar de ontwikkelingen van het aantal verdacht verklaringen per doormeldreden, dan spelen diverse onderdelen een rol. De VROS doormeldreden vertoonde een deel van 2017 een tijdelijke technische storing, waardoor de match met dit bestand tijdelijk werd stilgelegd. Hierdoor valt het aantal verdachte transacties op basis van de VROS match over 2017 lager uit (voor vergelijking met voorgaande jaren zie bijlage I). Daarnaast is de oorzaak van de kwantitatieve afname van de eigen geïnitieerde onderzoeken gelegen in het feit dat er in 2017 kwalitatief betere en meer op de behoefte van de opsporingsdiensten aansluitende dossiers werden opgemaakt, wat relatief meer capaciteit van de FIU onderzoekers vraagt. Daarmee richt de FIU-Nederland zich ten dienste van de opsporing meer dan voorheen op kwaliteit dan op kwantiteit.

Het aantal LOvJ-verzoeken vertoont een beperkte afname doordat de opsporingsdiensten sinds 2016 in staat zijn om binnen hun eigen systemen verdachte transacties afkomstig van de FIU-Nederland te bekijken. In de CJIB-match is in 2017 een zeer sterke afname waar te nemen (van 2.618 in 2016 naar 924 verdachte transacties in 2017). Dit is te verklaren doordat 2016 wat betreft de CJIB-match een uitzonderlijk jaar was waarin grotere aantallen transacties verdacht konden worden verklaard.

Als naar de verdeling van het aantal verdachte transacties per groep meldingsplichtige instellingen wordt gekeken, dan is te zien dat het overgrote deel van de verdacht verklaarde transacties in 2017 bestond uit money transfers gemeld door de meldgroep betaaldienstverleners. Deze waarneming is gelijkblijvend aan de jaren 2014 tot en met 2016 (zie bijlage I). Kijkend naar de verschillen in vergelijking met voorgaande jaren, dan is te zien dat de verdacht verklaarde transacties van betaaldienstverleners in 2017 een aanzienlijke afname vertonen in vergelijking met 2016 (waarin 47.847 transacties verdacht werden verklaard). Zoals eerder vermeld werden er in 2016 veel na-meldingen van ongebruikelijke transacties verricht door de betaaldienstverleners. De afname van het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties binnen deze meldgroep en in relatie hiertoe de afname van het aantal verdacht verklaarde transacties hangt hiermee samen.

Het aantal verdacht verklaarde transacties afkomstig van de banken vertoont ten opzichte van 2016 een aanzienlijke stijging (zie bijlage I). Dit hangt mede samen met de verdere verbetering van het KYC (Know Your Customer) principe en de verbeterde werking van vastgestelde compliance procedures binnen de bancaire sector. Het melden van ongebruikelijke transacties vanuit de banken laat daarmee een positieve impuls zien. De verdacht verklaringen binnen de andere sectoren vertonen verhoudingsgewijs en op cijfermatig vlak geen noemenswaardige afwijkingen ten opzichte van eerdere jaren. De exacte aantallen over 2017 zijn verder te zien in tabel 5 en tabel 6.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Tabel 5: *Aantal verdacht verklaarde transacties in 2017 per sector meldingsplichtige instelling*

Sector meldingsplichtige instelling	Aantal verdachte transacties	Waarvan Money Transfers
Betaaldienstverlener	33.533	30.747
Banken	4.163	201
Handelaren	1.547	
Vrije beroepsgroepen	414	
Casino's	419	
Overheid	313	
Creditcardmaatschappijen	90	
Overige sectoren	67	
Eindtotaal	**40.546**	**30.948**

Tabel 6: *Aantal verdacht verklaarde transacties in 2017 per type transactie*

Type transactie	Aantal
Money transfer	30.948
Contante transactie	6.555
Girale transactie	2.230
Overig	813
Eindtotaal	**40.546**

Kijkend naar het overzicht in type verdachte transacties in 2017 dan vormt het aantal money transfers hier veruit de grootste groep. Het aantal contante verdachte transacties ligt hier met 6.555 ver onder, evenals het aantal girale transacties met 2.230.

Tabel 7: *Aantallen* en bedragen** verdacht verklaarde (uitgevoerde) transacties in 2017*

Bedragen verdachte transacties	Aantal	Aandeel	Bedrag in €	Aandeel
< €10.000	33.538	86%	28.366.719	0%
€ 10.000 tot €100.000	3.734	10%	156.274.861	2%
€ 100.000 tot €1.000.000	1.429	4%	399.993.776	6%
€ 1.000.000 tot €5.000.000	267	1%	546.944.794	8%
€ 5.000.000 tot €10.000.000	39	0%	256.330.212	4%
>= € 10.000.000	58	0%	5.284.507.988	79%
Eindtotaal	**39.065**	**100%**	**6.672.418.349**	**100%**

** Voorgenomen transacties (1.481) zijn buiten beschouwing gelaten*
*** Door afrondingsverschillen tellen de percentages in de tabel niet exact op tot 100%*

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

In tabel 7 is te zien dat de meeste verdacht verklaarde transacties, gelijk aan voorgaande jaren, bestaan uit bedragen die kleiner zijn dan tienduizend euro. De totale waarde van alle verdachte transacties bedroeg in 2017 bijna 6,7 miljard euro. Dit is het hoogste bedrag dat de FIU-Nederland sinds haar bestaan heeft mogen registreren. In tabel 7 is te zien dat het aantal verdachte transacties hoger dan tien miljoen aanzienlijk is toegenomen van 38 in 2016 naar 58 in 2017. Daarmee vormen deze verdachte transacties het merendeel van de totale waarde. Deze transacties worden voor het overgrote gemeld vanuit de bancaire sector en hebben mede door deze omvang de bijzondere aandacht van de FIU-Nederland.

Voorgenomen transacties

Het aantal gemelde voorgenomen transacties is in 2017 sterk toegenomen van 841 in 2016 naar 1.481 in 2017. Dit kan worden gezien als de verbeterde effectiviteit ten aanzien van de bestrijding van witwassen. In 2016 was er reeds sprake van een toename van zo'n 400 meldingen van voorgenomen transacties. Dit betreft transacties die door de meldende instanties zijn geweigerd of bewust niet zijn uitgevoerd omdat vooraf al het vermoeden bestaat van crimineel en/of ongebruikelijk. De stijging van dit soort transacties is vooral te zien bij de betaaldienstverleners. De FIU-Nederland ziet deze toename als een positieve ontwikkeling omdat daarmee transacties nog voor verwerking als verdacht zijn aan te merken. Hierdoor kan er door de opsporingsdiensten eerder binnen een crimineel proces worden ingegrepen.

Criminaliteitsvormen

De FIU-Nederland registreert bij elk dossier dat zij opstelt naar aanleiding van een eigen onderzoek of van een LOvJ-verzoek de criminaliteitsvorm. De geregistreerde criminaliteitsvorm betreft in veel gevallen het vertrekpunt van een onderzoek. Als de FIU-Nederland haar onderzoek bijvoorbeeld start naar aanleiding van een LOvJ-verzoek met betrekking tot mensenhandel, dan wordt aan het FIU-dossier dat op basis hiervan wordt opgesteld de gelijknamige criminaliteitsvorm toegekend. In totaal werden er in 2017 bij 2.203 van de 5.581 dossiers[2] de criminaliteitsvorm of -vormen geregistreerd. Een overzicht van de dossiers per criminaliteitsvorm is te zien in tabel 8.

2 Alleen doorgemelde dossiers die werden opgemaakt naar aanleiding van LOvJ-verzoeken en eigen onderzoeken bevatten een omschrijving van de mogelijke gerelateerde criminaliteitsvorm(en). Een dossier kan betrekking hebben op verschillende criminaliteitsvormen. Indien sprake is van meer dan één criminaliteitsvorm, is dit dossier even zo vaak meegeteld in bovenstaande tabel. Om die reden ligt het totaal hoger dan het aantal unieke dossiers waarbij een criminaliteitsvorm is ingevuld (in 2017 zijn heeft de FIU-Nederland 2.203 eigen onderzoek- en LOvJ-dossiers geproduceerd).

Bij de VROS-match (waarmee de FIU-Nederland het merendeel van de ongebruikelijke transacties verdacht verklaart) is het toekennen van een criminaliteitsvorm in beginsel niet mogelijk. Dit komt omdat de reden van verdachtverklaring wordt veroorzaakt doordat het betreffende subject in de VROS voorkomt. Het is in die gevallen voor de FIU-Nederland niet inzichtelijk voor welke criminaliteitsvorm het betreffende subject geregistreerd is. In tabel 8 is te zien dat het merendeel van de dossiers gevormd wordt door witwassen. Het aantal dossiers op terrorisme volgt na witwassen, doordat hier een hoge prioriteit aan gegeven wordt. Ten aanzien van terrorisme wordt er altijd een dossier opgemaakt, wat niet per definitie leidt tot een mogelijke vervolging. Binnen de criminaliteitsvorm fraude wordt alleen een dossier opgemaakt als de kans op vervolging aannemelijk is. Deze prioritering is eveneens de reden dat het aantal fraude dossiers lager ligt dan het aantal dossiers op terrorisme.

Tabel 8: *Dossiers per criminaliteitsvorm 2017*

Criminaliteitsvorm	Aantal dossiers	Aandeel
Witwassen	1.431	51%
Terrorisme	460	16%
Fraude	313	11%
Harddrugs	160	6%
Overig	111	4%
Softdrugs	105	4%
Mensensmokkel	63	2%
Mensenhandel	53	2%
Moord/doodslag	44	2%
Corruptie	29	1%
Wapenhandel	27	1%
Synthetische drugs	18	1%
Overvallen	7	0%
Inbraken	3	0%
Cybercrime	2	0%
Geweld	2	0%
Kinderporno	2	0%
Milieu	1	0%
Straatroof	1	0%
Totaal	**2832**	**100%**

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

4.2 Operationele samenwerking met opsporings- en handhavingspartners

Nationale Politie

De FIU-Nederland onderhoudt een intensieve relatie met de opsporingsdiensten van de Nationale Politie. Op deze manier kan de FIU-Nederland zorgen dat haar producten daadwerkelijk worden gebruikt binnen opsporingsonderzoeken. De FIU-Nederland brengt verdachte transacties in (al dan niet in dossiervorm) die in bepaalde gevallen het begin kunnen betekenen van een opsporingsonderzoek of veelal als aanvullende bewijslast in bestaande onderzoeken kunnen dienen. Met een deel van de opsporingsdiensten van de Nationale Politie maakt de FIU-Nederland ieder jaar in goed overleg afname-afspraken.

Indien bij grote opsporings- en handhavingsacties specifieke financiële expertise verreist is, dragen medewerkers van de FIU-Nederland hieraan bij. Ook worden internationale financiële rechtshulpverzoeken door de FIU-Nederland getoetst op haalbaarheid.

Door het verbeteren van de zoekmodule binnen de informatiesystemen van de Nationale Politie, konden in 2017 alle verdachte transacties afkomstig van de FIU-Nederland door politiemedewerkers sneller dan voorheen worden gevonden en ingezien. Voor de FIU-Nederland is de beschikbaarheid van alle verdachte transacties binnen het datawarehouse van de Nationale Politie een belangrijke stap. Een volgende stap binnen dit proces zal zijn het inzichtelijk maken van de cijfers van het gebruik van deze data in opsporingsonderzoeken. Dit kan voor de FIU-Nederland een bruikbaar instrument zijn om enerzijds haar producten nog beter op de behoefte van de opsporing af te kunnen stemmen. Anderzijds biedt het de FIU-Nederland de mogelijkheid om effectiever terugkoppeling te kunnen geven aan de meldplichtige instellingen.

Fiscale Inlichtingen en Opsporings Dienst (FIOD)

In 2017 zijn door de FIU-Nederland in totaal 302 dossiers ter beschikking van de FIOD gesteld. Deze 302 dossiers hebben op hun beurt geleid tot 164 operationele onderzoeken en/of projectvoorbereidingen. Dit heeft geleid tot 29 opsporingsonderzoeken, onder meer gericht op witwassen en fraude. 141 dossiers waren nog in behandeling ten tijde van het opmaken van dit jaaroverzicht.

In totaal heeft de FIU-Nederland 201 LOvJ verzoeken van de FIOD mogen ontvangen. 124 van deze verzoeken leidden in 2017 tot het detecteren van ongebruikelijke transactie informatie. Deze transacties zijn na onderzoek verdacht verklaard en ter beschikking gesteld aan de opsporingsdiensten.

Bijzondere opsporingsdiensten (NVWA, ILT IOD, SZW W&I, SZW Zorg, RR en KMAR

In 2017 is door de FIU-Nederland geïnvesteerd op de aansluiting bij de opsporingsthema's van de bijzondere opsporingsdiensten. In dit kader is door de FIU-Nederland geïnvesteerd in kennis van fraude onderzoeken. Door de FIU-Nederland zijn in 2017, 313 dossiers opgemaakt in relatie tot het thema fraude (zie tabel 8). Doorgaans vallen de strafbare feiten op het gebied van fraude samen met andere strafbare feiten. Op het thema fraude vormen de bijzondere opsporingsdiensten veruit de grootste afnemer van verdachte transactie informatie.

Ook is met de bijzondere opsporingsdiensten bekeken in hoeverre verdachte transactie informatie kan bijdragen aan specifieke fraude onderzoeken. Uit deze verkenning is gebleken dat de bijzondere opsporingsdiensten het gebruik van financial intelligence in het algemeen verder kunnen verbeteren. Deze verkenning moet in 2018 leiden tot een groter gebruik van en de beschikking over financial intelligence door de bijzondere opsporingsdiensten. De technische ontsluiting van de intelligence van de FIU-Nederland naar de bijzondere opsporingsdiensten verdient daarbij nog verdere verbetering.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

5. Financiering *van terrorisme*

Naast het bestrijden van witwassen is het voorkomen en opsporen van terrorismefinanciering de andere wettelijke hoofdtaak van de FIU-Nederland. De FIU-Nederland kan een significante bijdrage leveren aan het vaststellen van mogelijke terroristische dreigingen. De FIU-Nederland draagt hiermee zowel nationaal als internationaal bij aan terrorismebestrijding en het verspreiden van kennis op het gebied van het voorkomen van terrorismefinanciering. De FIU-Nederland beschikt over een hoog kennisniveau en haar expertise op het gebied van terrorismefinanciering wordt internationaal door partners veel gebruikt en onderschreven.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

5.1 Ontwikkelingen nationaal

Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

Ook in 2017 heeft de FIU-Nederland bijgedragen aan de aanpak van jihadisme. Binnen het Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme levert de FIU-Nederland verdachte transacties aan die zij via nationale of internationale partners heeft verkregen. In 2017 heeft dit geleid tot een toename van het aantal geleverde producten aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. De geleverde producten zijn eveneens onder de aandacht gebracht van de commissie die personen die een nationaal risico vormen, op de Nationale Sanctielijst plaatst. De tegoeden van deze personen kunnen hierdoor worden bevroren.

Sanctiewetgeving Internationaal

Aangezien de Nederlandse sanctielijst, evenals die van de andere EU lidstaten niet altijd even vindbaar als toegankelijk zijn buiten landsgrenzen, is in 2017 het initiatief genomen door EU-FIU's om de nationale lijsten actief te delen. Hiermee kan worden vastgesteld of gesanctioneerde personen mogelijk buiten de landsgrenzen actief zijn. Deze activiteiten hebben in 2017 een aantal meldingen gegenereerd van personen die landsgrenzen overschrijden om buiten Nederland financiële handelingen uit te voeren die mogelijk een verband vertonen met terrorisme en terrorismefinanciering.

Operationele samenwerking

In 2017 heeft de FIU-Nederland op het gebied van terrorismebestrijding nauw samengewerkt met de Nationale Politie en de FIOD. In veruit de meeste gevallen betrof dit in de voorbereidende of in de operationele fase van aan terrorisme gebaseerde opsporingsonderzoeken. Hierbij werden processen-verbaal en intelligence rapportages aangeleverd. Ook bij mogelijke terroristische dreigingen is de FIU-Nederland in 2017 beschikbaar geweest om door middel van financial intelligence een bijdrage te leveren aan het duiden van dreigingen. Met regelmaat en naar behoefte zijn er in 2017 overleggen gevoerd met het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie, de Nationale Politie, de FIOD en de veiligheids- en inlichtingendiensten. Hierbij is door de FIU-Nederland spontaan of desgewenst op verzoek relevant geachte financial intelligence aangeleverd. Een strafrechtelijk onderzoek dat is gestart op basis van de door de FIU-Nederland gemelde verdachte verklaarde transacties heeft in 2017 geleid tot een succesvolle veroordeling. Dit was op basis van de strafbaarstelling van de financiering van terrorisme in artikel 421 van het Wetboek van Strafrecht.

Multidisciplinaire samenwerking

De FIU-Nederland is in het veld van de bestrijding van terrorismefinanciering een actieve participant bij de diverse multidisciplinaire samenwerkingsverbanden. Als FEC-partner was de FIU-Nederland in 2017

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

een belangrijke leverancier van informatie ten behoeve van een project op het thema terrorismefinanciering. Daarnaast participeert de FIU-Nederland actief in de CT-Infobox.

Samenwerking met meldende instellingen

Voor het algeheel belang en het belang van het delen van kennis heeft de FIU-Nederland ook in 2017 nauw samengewerkt met de meldingsplichtige instellingen. Dit doet de FIU-Nederland door het beschikbaar stellen van Guidance en Nieuwsbrieven. De FIU-Nederland zag de informatie benoemd in de Guidance terug in de verbetering van de meldingen. Deze samenwerkingsverbanden hebben daarmee in 2017 geleid tot een zichtbare toename van de kwaliteit van de meldingen van ongebruikelijke transacties op het gebied van terrorismefinanciering.

Taskforce terrorismefinanciering

De FIU-Nederland heeft in 2017 samen met de grootbanken, een verzekeraar, de Nationale Politie en het Openbaar Ministerie deelgenomen aan de Taskforce terrorismefinanciering. Dit is een pilot die als doel heeft samenwerking tussen deze partners mogelijk te maken ten behoeve van het voorkomen en opsporen van terrorismefinanciering. Dit is in het belang van de bescherming van de integriteit van de financiële sector.

Binnen deze Taskforce bekleedt de FIU-Nederland een adviserende rol. Ervaringen en good practices die uit dit samenwerkingsverband voortkomen worden ook met andere meldersgroepen gedeeld zoals NVGTK. De TF Taskforce heeft geleid tot een toename van de kwaliteit van de meldingen van ongebruikelijke transacties in het kader van terrorismefinanciering. Daarnaast onderzoekt de FIU-Nederland de ongebruikelijke transacties die door de deelnemende meldingsplichtige instellingen gemeld worden naar aanleiding van de samenwerking in de Taskforce terrorismefinanciering. Hierdoor heeft de FIU-Nederland een veertigtal dossiers aan de opsporingsdiensten overgedragen met verdachte transacties die zijn samengesteld mede door de samenwerking binnen de Taskforce terrorismefinanciering. De dossiers met daarin de verdachte transacties en de intelligence producten hebben in 2017 geleid tot een aantal concrete interventies.

5.2 Ontwikkelingen internationaal

The Egmont Group of Financial Intelligence Units

De FIU-Nederland heeft in 2017, samen met FinCen (de FIU van de Verenigde Staten) verder gewerkt aan een project op het gebied van de bestrijding van terrorismefinanciering op basis van informatie-uitwisseling. Hierbij is in totaal door veertig FIU's in dit project geparticipeerd. Gebaseerd op verdachte transactie-informatie werd onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om faciliterende netwerken rondom de ondersteuning van jihadisten in beeld te brengen. Dit gebeurde op basis van informatie die aanwezig was bij de participerende FIU's. Tijdens een van de Egmont Group bijeenkomsten in 2017 werd deze samenwerking breed onderschreven omdat dit de eerste keer wereldwijd was dat informatiedeling met betrekking tot terrorismefinanciering multilateraal plaatsvond tussen verschillende jurisdicties. Ook in 2018 zal de FIU-Nederland verder bouwen aan deze vorm van internationale informatiedeling. Daarbij is het van belang om zichtbare resultaten te boeken zodat zoveel mogelijk FIU's aansluiten.

Financial Action Task Force (FATF)

In 2017 heeft de FIU-Nederland binnen de FATF een bijdrage geleverd aan de RTMG werkgroep (Risks, Trends and Methods Group). Binnen deze werkgroep is in 2017 verder gewerkt aan de validatie en uitbreiding van typologieën op het gebied van terrorismefinanciering. Een aantal typologieën zijn hierbij aangescherpt en mogelijk vindt in 2018 hierop verder uitbreiding plaats.

EU Supra National Risk Assessment (SNRA)

Door de FIU-Nederland is in 2017 expertise ingebracht op het gebied van de bestrijding van terrorismefinanciering ten behoeve van de SNRA. Dit vond plaats binnen de door EU-commissie georganiseerde expert bijeenkomst in het kader van de SNRA. De FIU-Nederland beoogt hiermee op Europees niveau bij te dragen aan het verhogen van het kennisniveau en daarmee bij te dragen aan de verdere verbetering van de bestrijding van terrorismefinanciering.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

5.3 Operationele resultaten

Verdachte transacties

In 2017 zijn er door de FIU-Nederland 3.139 transacties verdacht verklaard op basis van een verband met het financieren van terrorisme, onderzoeken naar contraterrorisme of een verbinding met een uitreis naar gebieden waar Islamitische Staat actief was (zie tabel 9). Daarmee is een daling waar te nemen van het aantal verdachte transacties in vergelijking met 2016. Als er naar de lange termijn gekeken wordt, met inbegrip van de jaren 2014 en 2015, dan is er een blijvende toename waar te nemen van het aantal aan terrorisme gelieerde verdachte transacties. Een mogelijke verklaring van de daling van verdachte transacties in 2017, kunnen de verminderde activiteiten van IS zijn door militair ingrijpen en de daaropvolgende afname van uitreizigers naar dit strijdgebied.

De FIU-Nederland monitort voortdurend of er transacties worden gemeld van subjecten die op de Nationale Sanctielijst zijn geplaatst

Aan de hand van de 3.139 verdacht verklaarde transacties in 2017 heeft de FIU-Nederland 520 dossiers[3] samengesteld (zie tabel 9). Ook dit is een afname ten opzichte van 2016, maar ook hier is in vergelijking met de jaren 2014 en 2015 een aanzienlijke toename waar te nemen. Verdachte transacties met een zekere samenhang worden door de FIU-Nederland gebundeld in dossiervorm. De transacties die door de FIU-Nederland verdacht verklaard zijn worden in dossiervorm ter beschikking gesteld aan de opsporings- en/of inlichting- en veiligheidsdiensten. Mede door de intensieve samenwerking van de FIU-Nederland met de FIOD, heeft dit in 2017 geleid tot de vervolging van dertig verdachten. De verdachten zullen mede op basis van de door de FIU-Nederland verstrekte informatie door het Openbaar Ministerie worden vervolgd. De FIU-Nederland monitort voortdurend of er transacties worden gemeld van subjecten die op de Nationale Sanctielijst zijn geplaatst.

Tabel 9: *Totaal aan terrorisme gerelateerde verdachte transacties en dossiers (eveneens in relatie tot de sanctiewet)*

Ontwikkeling verdachte transacties terrorismefinanciering 2014-2017				
Jaar	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
Initieel aan terrorisme gerelateerde dossiers[3]	251	286	623	520
Aan terrorisme gerelateerde dossiers in relatie tot de sanctiewet (van het initiële aantal)	17	12	54	57
Totaal aan terrorisme gerelateerde verdachte transacties	1.916	2.014	4.494	3.139
Aan terrorisme gerelateerde verdachte transacties in relatie tot de sanctiewet (van het totaal)	63	26	205	199

Relatie terrorisme en criminaliteit

Bij het analyseren van transacties in het kader van de financiering van terrorisme, blijkt dat bij bepaalde ongebruikelijke transacties geldstromen te relateren zijn aan criminele activiteiten. Geld met een criminele herkomst is daarbij mogelijk in handen van personen die eveneens de aandacht hebben in verband met betrokkenheid bij terrorisme of de financiering van terrorisme. Indien er revelante informatie voorhanden is, stelt de FIU-Nederland vast met welke delictsvormen de transacties in het dossier een mogelijk verband vertonen. In 2017 hadden 102 van de 520 aan terrorisme gerelateerde dossiers betrekking op één of meer andere delictsvormen dan terrorisme. In de meeste gevallen betrof dat witwassen, fraude, mensensmokkel, vuurwapens en/of drugs. Daarnaast zag de FIU-Nederland in 2017 dat er soms stichtingen worden gebruikt om criminele activiteiten te verhullen die gericht zijn op terrorismefinanciering. De FIU-Nederland is in veel gevallen in staat om door middel van een transactie-analyse vast te stellen hoe de geldstromen van de stichting er uiteindelijk op gericht zijn om terrorisme te financieren. De verdachte transacties die hier een verband mee hebben worden overgedragen aan de opsporings- inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

3 Dit aantal wijkt af van het aantal dossiers genoemd in tabel 8, omdat onder terrorisme-dossiers (paragraaf 4.1) alle dossiers in aanmerking worden genomen die zijn gestart naar aanleiding van signalen dat een transactie aan terrorisme gerelateerd kan zijn. Niet in alle gevallen wordt na onderzoek vastgesteld dat een VT werkelijk verband houdt met terrorisme. Niet elk afgerond dossier krijgt daardoor de mogelijke delictsvorm 'terrorisme'.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Illegale familiaire ondersteuning

Een man, die enkele jaren geleden was uitgereisd om deel te nemen aan de gewapende strijd van IS in Syrië, was door de Nederlandse overheid op de sanctielijst (de sanctie regeling Al Qaida) geplaatst. Vanaf dat moment mag niemand meer een dergelijk persoon financieel of op enige andere wijze ondersteunen. Doet iemand dat wel, dan pleegt deze persoon een misdrijf conform artikel 421 van het wetboek van strafrecht. De sanctielijst is openbaar en iedereen kan deze lijst dus raadplegen. De broer van de uitreiziger wist dat de man op de lijst voorkwam. Toch maakte hij gedurende meer dan een jaar totaal 17.000 euro voor levensonderhoud naar hem over. De FIU-Nederland monitort alle geregistreerde en nieuwe transacties voortdurend op de personen die op de lijst staan. Zo werden de transacties van de broer ontdekt. De politie startte een onderzoek, de broer werd aangehouden en in 2017 in hoger beroep door het gerechtshof veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van 24 maanden, waarvan 14 maanden voorwaardelijk met een proeftijd van 3 jaren met bijzondere voorwaarden. Het onderzoek was gestart op basis van een proces-verbaal van de FIU-Nederland waarin de bevindingen van de financiële analyse waren opgenomen.

Informatie-uitwisseling FIU's

De FIU-Nederland ontving in 2017 in totaal 64 verzoeken van buitenlandse FIU's die betrekking hadden op terrorisme en/of de financiering van terrorisme. De FIU-Nederland verstuurde 34 verzoeken naar buitenlandse FIU's die betrekking hadden op terrorisme en/of de financiering van terrorisme. De internationale samenwerking tussen FIU's binnen de Egmont Group of FIU's heeft, zoals eerder in dit hoofdstuk vermeld, zich verder ontwikkeld door het multilateraal delen van financial intelligence. Hierbij wordt de beschikbare financial intelligence met meerdere FIU's (die een mogelijk belang hebben om toegang te hebben tot de financial intelligence van andere FIU's) binnen dit gebied gedeeld. FIU's die deze financial intelligence delen, geven op voorhand toestemming aan de FIU's om deze intelligence te delen met opsporingsdiensten in de betrokken jurisdicties. Hierdoor neemt de snelheid van informatiedeling, de beschikbaarheid en het gebruik van financial intelligence in relatie tot terrorismefinanciering toe. Deze nieuwe vorm van informatiedeling draagt op internationaal vlak bij aan de bestrijding en voorkoming van terrorismefinanciering en daarmee aan het voorkomen van terrorisme.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

6. **Caribisch Nederland:** *Bonaire, Sint Eustatius en Saba*

De wettelijk vastgestelde meldingsplichtige dienstverleners die actief zijn binnen de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, (zijnde Caribisch Nederland) dienen alle ongebruikelijke transacties verricht op dit grondgebied te melden bij de FIU-Nederland. Dit doen zij op basis van de Wet ter voorkoming van witwassen financiering van terrorisme Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wwft BES).

Door de geografische ligging van de eilanden heeft de FIU-Nederland hier een relatiemanager in een liaisonfunctie op permanente basis tewerkgesteld. Dit zorgt voor een directe verbinding met en zorgt daarnaast voor meer begrip van de lokale situatie, structuren en cultuur bij de FIU-Nederland. De liaison informeert de meldingsplichtige dienstverleners en stimuleert hen om compliant te zijn bij het melden van ongebruikelijke transacties. Buiten deze taken vormt deze FIU-Nederland liaison een verbindende factor in de richting van de andere FIU's in de regio. Op die manier kan regionale en lokale kennis op een eenvoudige manier worden gedeeld en komt dit de verstandhouding tussen de verschillende FIU's ten goede.

6.1 Ontvangen en analyseren van ongebruikelijke transacties uit Caribisch Nederland

Blijvend investeren in de kwaliteit van meldingen

De FIU-Nederland heeft in voorgaande jaren geconstateerd dat de kwaliteit van de ontvangen meldingen vanuit Caribisch Nederland verbetering behoeft. In 2016 is gestart met het gericht verbeteren van deze kwaliteit en in 2017 zijn de gerichte activiteiten hierop verder voortgezet. De FIU-Nederland instrueert melders in het gebruik van GoAML en hoe de objectieve en subjectieve indicatoren op een juiste manier toe te passen. In juli 2017 is in samenwerking met de andere FIU's in de regio een informatiedag voor alle financiële dienstverleners georganiseerd op Curaçao. De opkomst van deze conferentie was hoog. Mede door deze informatiedag is de kwaliteit en het resultaat van ontvangen ongebruikelijke transacties in 2017 verder toegenomen.

Verbetering informatie-uitwisseling

In 2017 heeft de FIU-Nederland een uitgebreide registratie ontvangen van bedrijven die zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel van Caribisch Nederland. Deze informatieset uit het bedrijven-register is gebruikt voor het verrichten van analyse en onderzoek. Hiermee heeft de FIU-Nederland een verbeterde inzage in bedrijfsgerichte informatie met betrekking tot Caribisch Nederland, wat de analyse van ongebruikelijke transacties kan verbeteren. De convenanten voor de informatie-uitwisseling met de Belastingdienst BES en het Korps Politie Caribisch Nederland zijn in 2017 opgesteld en gereed gemaakt voor ondertekening bij genoemde partijen. Hiermee zal hopelijk in 2018 feitelijk toegang tot de data van deze organisaties gerealiseerd gaan worden. Zonder toegang tot deze lokale data is het voor de FIU-Nederland zeer gecompliceerd om tot effectieve analyses te komen.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Eind 2017 is door de FIU-Nederland begonnen voor Caribisch Nederland periodiek een Regionaal Transactie Beeld (RTB) samen te stellen. Deze rapportage kan de FIU-Nederland een strategisch beeld van de ongebruikelijke en verdachte geldstromen verschaffen. Deze RTB's zijn bedoeld om analisten en externe beleidsmakers te ondersteunen in het opmaken van adviezen en voorstellen op het terrein van financieel opsporingsonderzoek. In 2018 verwacht de FIU-Nederland hier de eerste zichtbare resultaten op te boeken.

Conferentie bestrijding witwassen in de vastgoedsector

In december 2017 is er door het Openbaar Ministerie van Caribisch Nederland in samenwerking met de FIU-Nederland een witwasconferentie georganiseerd. Deze conferentie was specifiek gericht op het voorkomen van witwassen en fraude binnen de vastgoedsector in Caribisch Nederland. Een zeventigtal deelnemers uit de private en publieke sector bezochten de conferentie, wat aangeeft dat er een brede belangstelling bestaat voor dit onderwerp in Caribisch Nederland. Mede door de organisatie van deze conferentie beoogt de FIU-Nederland samen met het Openbaar Ministerie meer bewustwording te creëren van de aanwezige risico's op het gebied van witwassen en fraude binnen deze sector.

In 2017 zijn er door de FIU-Nederland 337 transacties verdacht verklaard in relatie tot Caribisch Nederland. Deze vertegenwoordigen een waarde van bijna 192 miljoen euro

Ontvangen meldingen

In 2017 zijn er door de meldingsplichtige dienstverleners in Caribisch Nederland bij de FIU-Nederland in totaal 1.038 meldingen gedaan van ongebruikelijke transacties. Het grootste deel van de ongebruikelijke transacties was in 2017 afkomstig van bankinstellingen. De Douane van Caribisch Nederland neemt met 41 meldingen de tweede positie in als het gaat om de aantallen gemelde ongebruikelijke transacties. In tabel 10 is een overzicht van de aantallen in 2017 te zien.

Tabel 10: *Aantal Ongebruikelijke Transacties per soort melder in 2017 in Caribisch Nederland*

Soort melder	Aantal Ongebruikelijke Transacties in 2017
Accountant	2
Bank	974
Betaaldienstverlener	1
Douane Caribisch Nederland	41
Handelaar - Edelstenen	4
Handelaar - Voertuigen	7
Makelaar ontroerend goed	1
Notaris	8
Eindtotaal	**1.038**

Border Management Systeem (BMS)

In 2017 heeft de FIU-Nederland, toegang gekregen tot het Border Management System (BMS) dat gebruikt wordt in Caribisch Nederland door de Douane. Hierdoor is er voor wat betreft het analyseren van ongebruikelijke transacties meer zicht op personen die mogelijk met grote contante geldbedragen Caribisch Nederland in- en uitreizen.

6.2 Verspreiden van verdachte transacties in Caribisch Nederland

Verdacht verklaren

In 2017 zijn er door de FIU-Nederland 337 transacties verdacht verklaard in relatie tot Caribisch Nederland. Deze verdachte transacties zijn gebundeld in 35 dossiers en vertegenwoordigen een waarde van bijna 192 miljoen euro. Onder de doorgemelde transacties bevinden zich twee voorgenomen transacties. Het grootste deel van de verdachte transacties werd verdacht verklaard naar aanleiding van eigen onderzoek door de FIU-Nederland (Zie tabel 11).

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Samenstellen dossiers

Door de FIU-Nederland zijn er in 2017, 35 dossiers samengesteld. Hiervan bleken er na onderzoek vijftien voorlopig niet verdacht of blijven verder in onderzoek bij de FIU-Nederland. Negen dossiers zijn verwerkt in een viertal intelligence rapportages. Van een dertiental dossiers is proces-verbaal opgemaakt. Deze processen-verbaal en intelligence rapportages zijn aangeboden aan de opsporingsdiensten en het Openbaar Ministerie van Caribisch Nederland.

Stijging totale waarde verdachte transacties

Ondanks dat het aantal ongebruikelijke transacties in 2017 (1.038) iets lager ligt, dan in 2016 (1.281), ligt het aantal verdacht verklaarde transacties in 2017 (337), met 106 verdachte transacties, hoger dan in 2016 (231). Ook het aantal dossiers ging in 2017 met 22 omhoog ten opzichte van 2016, waarin 13 dossiers werden gevormd. In samenhang met de verhoging van de aantallen dossiers steeg de totale waarde van de verdachte transacties in deze dossiers van acht miljoen euro in 2016, naar bijna 192 miljoen euro in 2017. Een aantal dossiers bevatte in 2017 verdachte transacties van grote waarde wat heeft geresulteerd in een hoger eindresultaat.

Aandacht op kwaliteit en analysemogelijkheden

De toename van de aantallen verdachte transacties, dossiers en de totale waarde hiervan in 2017 is mede te danken aan de verbetering van de analyse-mogelijkheden. Het doel van de FIU-Nederland is om in de komende jaren de kwaliteit als het aantal verdachte verklaarde transacties in Caribisch Nederland verder te verhogen. In tabel 11 zijn de aantallen dossiers en verdachte transacties te zien in relatie tot de specifieke doormeldreden in 2017.

Tabel 11: *Aantal Verdachte Transacties en Dossiers in 2017 per doormeldreden Caribisch Nederland*

Doormeldreden	Aantal transacties	Aandeel	Aantal dossiers	Aandeel
eigen onderzoek	329	98%	29	83%
LOvJ	6	2%	4	11%
VROS	2	1%	2	6%
Totaal	**337**	**100%**	**35**	**100%**

Verdachte vennootschappen

Een zakenman op Bonaire was met zijn vele vennootschappen al langere tijd onderwerp van een opsporingsonderzoek naar fiscale onregelmatigheden en criminele activiteiten. Ook bij de FIU-Nederland vielen de ongebruikelijke transacties van zijn bedrijven en hemzelf op. Een kerstboom aan vennootschappen was onder zijn leiding financieel actief. Van meerdere meldingsplichtige instellingen werden ongebruikelijke transacties ontvangen. Deze varieerden van het aanhouden van rekeningen voor meer dan vijftien vennootschappen waarbij grote bedragen van de ene naar de andere rekening werden geloodst zonder dat er toereikende of valide documentatie werd overgelegd of was er sprake van leenovereenkomsten waarbij onderliggende zekerheden ontbraken. In weer andere gevallen was er sprake van financieringen van projecten die onjuist waren verantwoord in de boekhouding, of deels contant waren uitgevoerd waarbij monetaire onregelmatigheden werden geconstateerd. De gehele analyse werd aanvullend op de onderzoeksbevindingen aan het opsporingsteam ter beschikking gesteld.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Bijlage I - Kengetallen **FIU-Nederland** *2017*

***Tabel 12:** Aantal ongebruikelijke transacties* per sector en groep meldingsplichtige instellingen in de periode 2015-2017*

		2015		2016		2017	
Sector	**Meldersoort**	**Aantal**	**Waarvan MT**	**Aantal**	**Waarvan MT**	**Aantal**	**Waarvan MT**
Vrije beroepsgroepen	Accountant	1.042		1.260		1.155	
Vrije beroepsgroepen	Advocaat	10		12		10	
Banken	Bank	11.051	3.464	13.599	4.763	22.789	3.908
Vrije beroepsgroepen	Belastingadviseur	118		138		342	
Overige sectoren	Beleggingsinstelling/-onderneming	2		4		6	
Overige sectoren	Bemiddelaar in levensverzekeringen	1		0		0	
Betaaldienstverlener	Betaaldienstverlener	275.338	270.067	360.234	338.528	279.950	251.972
Betaaldienstverlener	Betaaldienstverlener - PSP	7.040		12.315	1.152	29.669	2.122
Overige sectoren	Bijkantoor financiële onderneming	nieuwe melder	nieuwe melder	1		64	57
Overige sectoren	Domicilieverlener	22		10		20	
Overige sectoren	Elektronischgeldinstelling	nieuwe melder	nieuwe melder	1		1	
Handelaren	Handelaar - Edelstenen	512		396		471	
Handelaren	Handelaar - Kunst en antiek	2		4		8	
Handelaren	Handelaar - Vaartuigen	41		49		60	
Handelaren	Handelaar - Voertuigen	3.969		5.041		4.711	
Handelaren	Handelaar - Goederen overig	90		62		70	
Creditcardmaatschappijen	Niet Bank - Creditcards	3.968		14.694		11.596	
Overige sectoren	Niet Bank - Verstrekken leningen	30		51		110	
Overige sectoren	Niet Bank - Leasing	nieuwe melder	nieuwe melder	2		0	
Overige sectoren	Levensverzekeraar	6		2		3	
Vrije beroepsgroepen	Makelaar onroerend goed	81		140		159	
Overheid	Overheid	5.939					
Overheid	- Belastingdienst - Meldrecht			1		1	
Overheid	- Douane			5.492		5.775	
Overheid	- Niet meldplichtig/meldgerechtigd			0		1	
Overheid	- Toezichthouder			3		7	
Vrije beroepsgroepen	Notaris	322		529		486	
Overige sectoren	Pandhuis	61		74		74	
Casino's	Speelcasino	2.364		2.666		3.228	
Overige sectoren	Taxateur	3		7		6	
Vrije beroepsgroepen	Trustkantoor	148		280		240	
Overige sectoren	Wisselinstelling					3	
Totaal		**312.160**	**273.531**	**417.067**	**344.443**	**361.015**	**258.059**

** Ongebruikelijke transacties zijn opgevraagd op registratiedatum, dat wil zeggen de datum dat een ongebruikelijke transactie wordt geregistreerd de database van de FIU-Nederland.*

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Tabel 13: *Aantal melders per meldersoort in de periode 2015-2017*

Sector	Meldersoort	2015	2016	2017
Vrije beroepsgroepen	Accountant	227	237	219
Vrije beroepsgroepen	Advocaat	8	9	9
Banken	Bank	47	47	49
Vrije beroepsgroepen	Belastingadviseur	43	58	73
Overige sectoren	Beleggingsinstelling/-onderneming	2	3	5
Overige sectoren	Bemiddelaar in levensverzekeringen	1	0	0
Betaaldienstverlener	Betaaldienstverlener	21	21	22
Betaaldienstverlener	Betaaldienstverlener - PSP	10	13	14
Overige sectoren	Bijkantoor financiële onderneming	Nieuwe melder	1	1
Overige sectoren	Domicilieverlener	7	5	7
Overige sectoren	Elektronische geldinstelling	Nieuwe melder	1	1
Handelaren	Handelaar - Edelstenen	28	30	33
Handelaren	Handelaar - Kunst en antiek	2	3	4
Handelaren	Handelaar - Vaartuigen	22	28	35
Handelaren	Handelaar - Voertuigen	493	506	522
Handelaren	Handelaar - Goederen overig	13	20	26
Creditcardmaatschappijen	Niet Bank - Creditcards	7	6	6
Overige sectoren	Niet Bank - Verstrekken leningen	3	4	5
Overige sectoren	Niet Bank - Leasing	Nieuwe melder	1	0
Overige sectoren	Levensverzekeraar	2	2	3
Vrije beroepsgroepen	Makelaar onroerend goed	49	83	84
Overheid	Overheid	3		
Overheid	- Belastingdienst - Meldrecht		1	1
Overheid	- Douane		1	2
Overheid	- Niet meldplichtig/meldgerechtigd			1
Overheid	- Toezichthouder		1	1
Vrije beroepsgroepen	Notaris	119	181	172
Overige sectoren	Pandhuis	3	2	2
Casino's	Speelcasino	1	1	2
Overige sectoren	Taxateur	3	6	5
Vrije beroepsgroepen	Trustkantoor	30	50	47
Overige sectoren	Wisselinstelling			1
Totaal		**1.144**	**1.321**	**1.352**

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Tabel 14: *Aantal verdachte transacties* per sector en groep meldingsplichtige instellingen in de periode 2015-2017*

Aantal verdachte transacties		2015		2016		2017	
Sector	**Meldersoort**	**Aantal**	**Waarvan MT**	**Aantal**	**Waarvan MT**	**Aantal**	**Waarvan MT**
Betaaldienstverlener	Betaaldienstverlener	36.896	35.979	47.775	42.828	33.280	30.747
Betaaldienstverlener	Betaaldienstverlener - PSP	71		72		253	
Overige sectoren	Domicilieverlener	16				3	
Banken	Bank	2.121	484	2.261	294	4.163	201
Handelaren	Handelaar - Edelstenen	71		39		38	
Handelaren	Handelaar - Goederen overig	9		17		13	
Handelaren	Handelaar - Vaartuigen	3		2		3	
Handelaren	Handelaar - Voertuigen	174		2.029		1.493	
Handelaren	Handelaar - Kunst en antiek	1				0	
Overige sectoren	Levensverzekeraar	3				0	
Vrije beroepsgroepen	Accountant	445		277		238	
Vrije beroepsgroepen	Advocaat	6		5		5	
Vrije beroepsgroepen	Belastingadviseur	23		20		18	
Vrije beroepsgroepen	Makelaar onroerend goed	6		16		4	
Vrije beroepsgroepen	Notaris	173		181		100	
Vrije beroepsgroepen	Trustkantoor	77		60		49	
Casino's	Speelcasino	275		360		419	
Overheid	Overheid	382				0	
Overheid	- Belastingdienst - Meldrecht	-		17		11	
Overheid	- Douane	-		255		296	
Overheid	- Toezichthouder	-		3		6	
Creditcardmaatschappijen	Niet Bank - Creditcards	183		124		90	
Overige sectoren	Beleggingsinstelling/-onderneming	1		1			
Overige sectoren	Niet Bank - Verstrekken leningen	7		5		38	
Overige sectoren	Taxateur					1	
Overige sectoren	Bijkantoor Fin. Onderneming					2	
Overige sectoren	Pandhuis	16		14		23	
Eindtotaal		**40.959**		**53.533**		**40.546**	**30.948**

**Verdachte transacties zijn opgevraagd op doormelddatum, dat wil zeggen de datum dat een ongebruikelijke transactie verdacht wordt verklaard. Verdachte transacties in een bepaald jaar kunnen zodoende niet worden vergeleken met de ongebruikelijke transacties (opgevraagd op registratiedatum) in een bepaald jaar.*

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Bijlage II - Over de **FIU-Nederland**

De Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU-Nederland) is in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) aangewezen als de autoriteit waar ongebruikelijke transacties gemeld dienen te worden door diverse meldingsplichtige instellingen. De FIU-Nederland analyseert deze meldingen en legt hiermee transacties en geldstromen bloot die in verband kunnen worden gebracht met witwassen, financieren van terrorisme of daaraan gerelateerde misdrijven. Ongebruikelijke transacties die door het hoofd van de FIU-Nederland verdacht zijn verklaard worden ter beschikking gesteld aan de opsporings-, inlichtingen-, en veiligheidsdiensten.

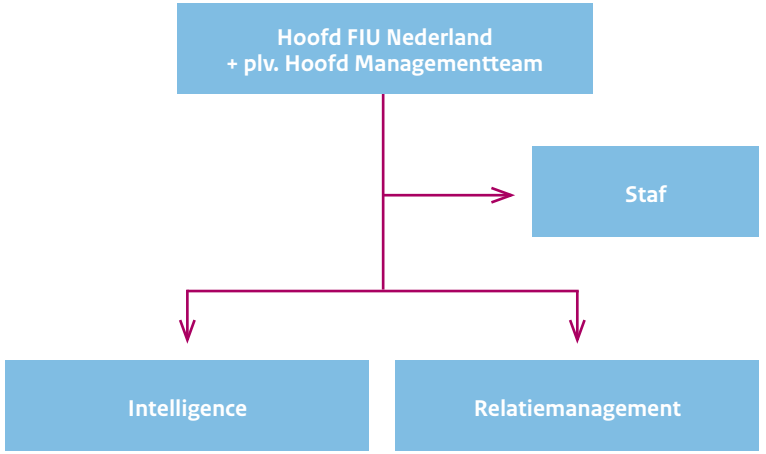
Deze bijlage vormt een algemene introductie van wat de FIU-Nederland is. Er wordt ingegaan op de missie, de wettelijke taak en het (inter)nationale speelveld waarbinnen de FIU-Nederland opereert. Ook wordt een uitleg gegeven van de wettelijke meldingsplicht en hoe de FIU-Nederland uitvoering geeft aan deze wettelijke taken.

BII.1 Positionering, wettelijke taak en missie

Positionering FIU-Nederland

De FIU-Nederland maakt formeel onderdeel uit van de rechtspersoon Staat der Nederlanden. Beheersmatig is ze ondergebracht bij de Nationale Politie als een zelfstandige, operationeel onafhankelijke en herkenbaar opererende entiteit. Door (onder)mandatering beschikt het hoofd van de FIU-Nederland over de vereiste bevoegdheden ten aanzien van personeel en middelen, waarmee de zelfstandigheid en operationele onafhankelijkheid van de organisatie is gewaarborgd. De beleidslijn loopt rechtstreeks van de minister van Veiligheid en Justitie naar het hoofd van de FIU-Nederland. De beheersmatige lijn loopt van de korpschef van de Nationale Politie naar het hoofd van de FIU-Nederland.

Figuur 1. *Organisatorische inrichting FIU-Nederland*

Wettelijke taak

De wettelijke taak van de FIU-Nederland is vastgelegd in artikel 13 Wwft. Haar kerntaak betreft het ontvangen, registreren, bewerken en analyseren van ongebruikelijke transactiegegevens, om te bepalen of deze gegevens van belang kunnen zijn voor het voorkomen en opsporen van misdrijven, het verdacht verklaren en daarna verstrekken van deze transactiegegevens.

Behalve op deze kerntaak richt de FIU-Nederland zich op daarvan afgeleide taken, waaronder het geven van voorlichting aan publieke en private partners en het doen van onderzoek naar trends en ontwikkelingen op het gebied van witwassen en financieren van terrorisme.

Witwassen gaat veelal om een aaneenschakeling van (financiële) handelingen waarmee wordt geprobeerd het crimineel verkregen vermogen een ogenschijnlijk legale herkomst te geven. Bij financieren van terrorisme

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

hoeft de herkomst van geld niet illegaal te zijn. Het is in dit geval juist de bestemming van het geld, namelijk de terroristische activiteiten of bijvoorbeeld de ondersteuning van terroristen, die maakt dat een specifieke transactie wettelijk verboden kan zijn.

De FIU-Nederland beschikt ter uitvoering van de beschreven taakstelling over een formatie van 57 fte en heeft een jaarlijks budget van 5,3 miljoen euro. Vanaf 1 januari 2017 heeft de FIU-Nederland voor de periode van vijf jaar de beschikking over een tijdelijk verruimd budget van 0,6 miljoen euro. Van dit tijdelijke budget worden 6 fte extra binnen de FIU-Nederland aangesteld. Hierdoor ontstaat voor de periode van 5 jaar een totaal besteedbaar budget van 5,9 miljoen euro en een formatie van 63 fte. In figuur 1 wordt de opbouw van de organisatie schematisch weergegeven.

Missie

De missie van de FIU-Nederland is om met haar financial intelligence bij te dragen aan het voorkomen en bestrijden van misdaad, vooral witwassen en het financieren van terrorisme, met het oog op het waarborgen van de integriteit van het (Nederlandse) financiële stelsel.

De FIU-Nederland is in Nederland de aangewezen organisatie die exclusief beschikt over gegevens van gemelde ongebruikelijke transacties die na verder onderzoek verdacht kunnen worden verklaard. De FIU-Nederland vormt daarbij de unieke verbinding tussen de instellingen die ongebruikelijke transacties melden en overheidspartners die een rol spelen in het bestrijden van (inter)nationale criminaliteit. De FIU-Nederland doet dit door tijdig financial intelligence en expertise te bieden binnen de relevante netwerken.

BII.2 De Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)

De doelstelling van de Wwft is het tegengaan van witwassen en financieren van terrorisme om de integriteit van het financiële en economische stelsel te waarborgen.

Meldingsplicht ongebruikelijke transacties

De Wwft richt zich tot diverse categorieën zakelijke dienstverleners, die in de wet “instellingen” worden genoemd, en legt hen twee verplichtingen op. Ten eerste, de verplichting tot het verrichten van (risicogeoriënteerde) cliëntenonderzoeken en ten tweede, het melden van ongebruikelijke transacties. Een cliëntenonderzoek draagt bij aan het herkennen en beheersen van risico’s die bepaalde cliënten of bepaalde soorten dienstverlening meebrengen. De FIU-Nederland speelt een cruciale rol bij de meldingsplicht; instellingen dienen ongebruikelijke transacties die (mogelijk) te maken hebben met witwassen of financieren van terrorisme te melden bij de “Financiële inlichtingen eenheid”, de in de Wwft gehanteerde aanduiding voor de FIU-Nederland.

Meldingsplichtige instellingen betreffen niet alleen financiële instellingen, maar ook onder meer casino’s, trustkantoren, verschillende typen handelaren en vrije beroepsbeoefenaren hebben een meldingsplicht. Een (voorgenomen) transactie is ongebruikelijk wanneer deze voldoet aan één of meerdere meldindicatoren. Deze indicatoren verschillen per groep meldingsplichtige instellingen en zijn vastgesteld in het Uitvoeringsbesluit Wwft. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen objectieve en subjectieve indicatoren. Bij objectieve indicatoren ontstaat een meldingsplicht wanneer een transactie een bepaald grensbedrag overschrijdt. Zo zijn geldtransactiekantoren verplicht alle verrichte money transfers vanaf € 2.000 te melden bij de FIU-Nederland. Een subjectieve indicator houdt in dat een instelling een transactie dient te melden wanneer deze “aanleiding heeft om te veronderstellen” dat de transactie verband houdt met witwassen of financieren van terrorisme.

De Wwft bepaalt welke informatie een melding van een ongebruikelijke transactie minstens dient te bevatten. Alleen met kwalitatief goede meldingen is snel en effectief onderzoek mogelijk naar eventuele betrokkenheid van personen bij witwassen of financieren van terrorisme. Verschillende toezichthouders houden toezicht op de naleving van de Wwft. Het niet, te laat, onjuist of onvolledig melden van een ongebruikelijke transactie is strafbaar.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

De FIU-Nederland als buffer

Alle meldingen van ongebruikelijke transacties worden opgenomen in een beveiligde database van de FIU-Nederland, ook wel “de buffer” genoemd. De meldingen worden zorgvuldig afgeschermd. Alleen de door het hoofd van de FIU-Nederland geautoriseerde medewerkers hebben toegang tot deze afgeschermde database. Het vertrouwelijk omgaan met ongebruikelijke transacties is essentieel om te kunnen samenwerken met meldingsplichtige instellingen en buitenlandse FIU’s. Pas wanneer gemelde transacties nader zijn onderzocht en een belang voor het voorkomen van witwassen, financieren van terrorisme of een daaraan onderliggend misdrijf is bevestigd, verklaart het hoofd van de FIU-Nederland een transactie “verdacht” en wordt deze verdachte transactie ter beschikking gesteld van diverse opsporings-, inlichtingen-, en veiligheidsdiensten.

BII.3 Beleid en meerjarendoelstellingen

Meerjarendoelstellingen

Voor de periode 2014-2017 heeft de FIU-Nederland zich een viertal meerjaren-doelen gesteld. Deze beleidsdoelstellingen zijn gebaseerd op de taken van de FIU-Nederland, als beschreven in artikel 13 van de Wwft, en internationale regelgeving. De meerjarendoelstellingen zijn:

- Het optimaliseren van de primaire FIU-processen waardoor op efficiënte wijze kwalitatief hoogwaardige informatie en intelligence kan worden geproduceerd;
- Het stimuleren van een breed gebruik van FIU-informatie en zichtbaar profileren van de organisatie;
- Het beter zicht krijgen op trends en fenomenen en;
- Doorontwikkeling van internationale en interregionale informatie-uitwisseling.

De FIU-Nederland streeft naar een breed en effectief gebruik van FIU-informatie en het verkrijgen van meer inzicht in het gebruik van FIU-producten. Ze richt zich op een optimale aansluiting op de informatiebehoefte van haar afnemers en naar structureel gebruik van FIU-informatie. Verschillende ontwikkelingen, zoals de vorming van de nationale politie, nationale programma’s en de oprichting van multidisciplinaire samenwerkingsverbanden, bieden de FIU-Nederland nieuwe mogelijkheden om de effectiviteit van haar informatie en de terugkoppeling over het gebruik ervan te verbeteren. In het bijzonder de positionering van de FIU-Nederland bij de Nationale Politie, een belangrijke opsporingspartner, draagt hieraan bij.

Door haar unieke informatiepositie beschikt de FIU-Nederland over een grote hoeveelheid gegevens over mogelijke gevallen van witwassen en financieren van terrorisme, die haar inzicht biedt in trends en fenomenen. Internationale samenwerking en gegevensuitwisseling bieden de FIU-Nederland en daarmee ook de nationale opsporingspartners waardevolle financial intelligence voor de aanpak van witwassen en financieren van terrorisme.

BII.4 Het nationale en internationale speelveld

De FIU-Nederland bevindt zich op het snijvlak tussen de publieke en private sector. Ze werkt samen met (vertegenwoordigers van) meldingsplichtige instellingen, toezichthouders, buitenlandse FIU’s en verschillende opsporingsinstanties en andere partners die een rol hebben in het voorkomen en opsporen van misdrijven. De FIU-Nederland streeft naar een optimale aansluiting van haar werkprocessen (ontvangen, analyseren en verdacht verklaren) op de prioriteiten van haar partners. Andersom wil ze haar partners attenderen op relevante data, trends en fenomenen, die doorvertaald kunnen worden zowel in meldbeleid als in de opsporingspraktijk.

Het nationale speelveld

De FIU-Nederland onderhoudt goede contacten en werkt samen met een netwerk van organisaties die zich bezighouden met het voorkomen en bestrijden van criminaliteit, zoals opsporingsdiensten en toezichthouders. Om de aanpak binnen de domeinen van de witwasbestrijding en de ontneming van wederrechtelijk verkregen vermogen te intensiveren, zijn met behulp van speciale gelden de afgelopen jaren enkele nieuwe samenwerkingsverbanden opgezet. Vanuit het streven naar een effectieve criminaliteitsbestrijding is de FIU-Nederland partner in de in 2013 opgerichte infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (iCOV) en werkt ze intensief samen met het AMLC van de FIOD.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Sinds drie jaar is de FIU-Nederland volwaardig partner binnen het Financieel Expertise Centrum (FEC). Het gezamenlijke doel van de FEC-partners is het versterken van de integriteit van de financiële sector door onderlinge samenwerking en informatie-uitwisseling. Als partner heeft de FIU-Nederland zitting in de FEC-Raad, het contactpersonenoverleg en het informatieplatform. Verder neemt ze deel aan een aantal (sub)werkgroepen van het FEC.

Internationale samenwerking

Financiële transacties hebben vaak een internationaal karakter. Ook criminaliteit in het algemeen en witwassen en terrorismefinanciering in het bijzonder gaan vaak gepaard met grensoverschrijdende geldstromen. Voor de bestrijding hiervan is internationale samenwerking daarom onontbeerlijk. Via de relevante internationale fora zoekt de FIU-Nederland de samenwerking op operationeel en beleidsmatig gebied.

Egmont Group of Financial Intelligence Units

De FIU-Nederland is lid van de Egmont Group of Financial Intelligence Units, een wereldwijd samenwerkingsverband van 154 FIU's, dat de basis vormt voor de internationale gegevensuitwisseling tussen FIU's. In 2014 is een nieuw strategisch beleidsplan geformuleerd, het "Egmont Strategic Plan 2014-2017". Daarin staan het versterken van de regionale samenwerking tussen FIU's en het organiseren van een effectieve, en toekomstbestendige infrastructuur binnen de Egmont Groep centraal. De FIU-Nederland neemt actief deel aan twee werkgroepen, die gericht zijn op enerzijds operationele samenwerking (Information Exchange Working Group) en anderzijds op beleidsmatige en procedurele ontwikkeling (Policy and Procedures Working Group).

Het Hoofd van de FIU-Nederland is vanaf juli 2017, voor een periode van 2 jaar, voorzitter van de Egmont Group.

EU FIU Platform

Sinds 2006 komen de FIU's binnen de Europese Unie (EU) bijeen in het EU Financial Intelligence Units' Platform (EU FIU-Platform) om de onderlinge informatie-uitwisseling te intensiveren en te stroomlijnen. Dit aanvankelijk informele platform van FIU's heeft in 2014 de formele status van expert groep gekregen. In de vierde Europese anti-witwasrichtlijn – die in juni 2015 in werking is getreden en in 2018 wordt geïmplementeerd in Nederland – is deze status nog eens geëxpliciteerd. Hiermee erkent de EU het belang van de samenwerking tussen de Europese FIU's en hun specifieke expertise op het gebied van bestrijding van witwassen en financieren van terrorisme. De expert groep vervult een formele rol in het adviseren van de Europese Commissie (EC).

FIU.NET

De FIU's van de EU-landen maken voor de operationele samenwerking gebruik van FIU.NET. Dit is een gedecentraliseerd computernetwerk dat een veilige en efficiënte gegevensuitwisseling tussen EU FIU's faciliteert. De decentrale infrastructuur van het systeem waarborgt de autonomie van de individuele FIU's; FIU's bepalen zelf wat wordt gedeeld met wie en wanneer, zonder dat er een centrale opslag van hun data plaatsvindt. Alle 28 FIU's van de EU-lidstaten zijn op het netwerk aangesloten en gezamenlijk worden gemiddeld zo'n 1.000 FIU.NET-verzoeken per maand verricht. In de vierde Europese anti-witwasrichtlijn worden de EU FIU's aangemoedigd in hun onderlinge communicatie gebruik te maken van FIU.NET.

FIU.NET heeft een module ontwikkeld voor 'cross border reporting' waardoor het voor Europese FIU's eenvoudiger wordt om meldingen van transacties onderling te delen. Via een zogenaamde 'joint case' in de FIU.NET-applicatie kunnen door de EU FIU's ervaringen worden gedeeld en kan operationeel worden samengewerkt, waardoor bijvoorbeeld overtreding van EU-sancties snel kunnen worden gesignaleerd.

FATF

De Financial Action Task Force is een intergouvernementele organisatie die voornamelijk bekend is van de 40 aanbevelingen voor het voorkomen en bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme. De FATF kent een belangrijke rol toe aan FIU's en heeft in haar aanbevelingen ook regels opgesteld over de bevoegdheden en de mate van onafhankelijkheid waarover FIU's dienen te beschikken. De deelnemende landen hebben zich gecommitteerd om deze aanbevelingen op te volgen en periodiek evalueren de landen elkaar om te bezien in hoeverre zij daadwerkelijk hieraan voldoen. De FIU-Nederland participeert in de Nederlandse delegatie bij de FATF, daar waar het FIU-aangelegenheden betreft.

GoAML user community

De FIU-Nederland gebruikt sinds 2011 het bedrijfsprocessensysteem GoAML, een applicatie die ontwikkeld is door United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) en die is gemaakt voor FIU's. De FIU-Nederland behoort tot de groep van eerste gebruikers. Ze speelt een actieve rol in het

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

optimaliseren van de applicatie. In 2014 is ze herkozen tot voorzitter van internationale 'user community' van GoAML voor de periode 2014-2017. Hierdoor fungeert de FIU-Nederland als aanspreekpunt voor de landen die werken met GoAML. Het doel is om de komende jaren de samenwerking met de UNODC te verbeteren en de applicatie beter af te stemmen op de wensen van de gebruikers(groep).

BII.5 Werkzaamheden FIU-Nederland

De FIU-Nederland geeft aan de hand van de volgende werkprocessen invulling en uitvoering aan haar wettelijke taken.

Ontvangen

De FIU-Nederland is de aangewezen autoriteit waar de in de Wwft aangewezen instellingen ongebruikelijke (voorgenomen) transacties dienen te melden. Er zijn ruim 30 verschillende soorten meldende instellingen, variërend van banken en notarissen tot kunst- en autohandelaren. In totaal zijn er jaarlijks ruim 1.000 melders die meer dan 350.000 ongebruikelijke transacties melden. De FIU-Nederland bevordert het meldgedrag van de meldingsplichtige instellingen door middel van actieve communicatie. Relatiemanagers onderhouden direct contact met de meldingsplichtige instellingen en werken samen met brancheverenigingen en toezichthouders om de meldingsplicht te bevorderen en voorlichting te geven. Via een servicepunt worden meldingsplichtige instellingen ondersteund bij het doen van meldingen. Niet alleen wordt bevorderd dát gemeld wordt, maar ook de kwaliteit van de meldingen wordt zo verbeterd. Het spreekt voor zich dat kwalitatief goede en volledige meldingen het meest waardevol zijn voor de FIU-Nederland.

Analyseren

De FIU-Nederland analyseert alle ontvangen meldingen en het Hoofd van de FIU-Nederland verklaart de transacties verdacht wanneer daarvoor aanleiding bestaat. De FIU-Nederland hanteert verschillende soorten onderzoeken die kunnen leiden tot het verdacht verklaren van een transactie. Grofweg kan een onderscheid worden gemaakt tussen:

- Matches met externe gegevensbestanden;
- LOvJ-verzoeken;
- Verzoeken van buitenlandse FIU's; en
- Strategisch gestuurde eigen onderzoeken.

Matches met externe gegevensbestanden

De FIU-Nederland heeft de beschikking over een aantal gegevensbestanden van netwerkpartners waarmee -met een bepaalde frequentie- een semi-automatische vergelijking (een zogenaamde 'match') wordt gemaakt. Belangrijke gegevensbestanden zijn het VROS-bestand (Verwijzingsindex Recherche Onderzoeken en Subjecten) van de politie, waarmee wekelijks wordt gematcht. Ongebruikelijke transacties van personen die voorkomen in rechercheonderzoeken kunnen zonder veel nader onderzoek vervolgens verdacht worden verklaard en worden doorgemeld aan de opsporing.

Behalve met het VROS-bestand matcht de FIU-Nederland met meer of minder grote regelmaat haar database ook met andere strategisch interessante bronnen, zoals die van het CJIB en van verschillende DWI's.

LOvJ-verzoeken

Wanneer een opsporingsinstantie een onderzoek verricht naar een bepaalde verdachte, loont het vaak om een LOvJ-verzoek te doen bij de FIU-Nederland. De FIU-Nederland kan op basis van het verzoek ongebruikelijke transacties in verband met dit onderzoeksubject verdacht verklaren en verstrekken aan de opsporingsdienst. De financiële sporen die de verdachte heeft achtergelaten zijn, anders dan in het algemeen bij intelligence het geval is, harde informatie die kan en mag worden gebruikt als bewijs in een strafzaak.

Een LOvJ-verzoek kan op elk moment in een lopend onderzoek worden gedaan en ook gedurende het onderzoek worden herhaald. Een LOvJ-verzoek kan ook tijdens een ontnemingsprocedure waardevolle informatie bieden over de financiële handel en wandel van een onderzoeksubject. Jaarlijks ontvangt en verwerkt de FIU-Nederland tussen de 1000 en 1500 LOvJ-verzoeken die onderling zeer in omvang uiteen kunnen lopen.

Verzoeken van buitenlandse FIU's

De FIU-Nederland maakt deel uit van een wereldwijd netwerk van (op dit moment) 154 FIU's die zijn verenigd in de Egmont Groep. Deze biedt een grondslag voor operationele samenwerking, waarbij gebruik wordt gemaakt van een beveiligde digitale omgeving, het Egmont Secure Web. Daarnaast heeft de FIU-Nederland MoU's gesloten met enkele FIU's uit andere landen, op basis waarvan zij met deze FIUs informatie uit kan wisselen.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Binnen de EU is de samenwerking nog hechter. Dit komt tot uiting in het EU FIU-Platform waarin alles FIU's van de EU verenigd zijn. Op operationeel niveau kan, dankzij de technologische mogelijkheden die FIU.NET biedt, eenvoudig en doeltreffend worden samengewerkt en op een veilige wijze informatie worden uitgewisseld. Behalve gerichte verzoeken kunnen via FIU-NET met behulp van de Ma3tch-technologie van FIU.NET op anonieme, versleutelde en decentrale wijze de databases van de EU FIU's worden gematcht. Zo kan de FIU-Nederland op zeer efficiënte en veilige wijze nagaan of een bepaald onderzoeksubject mogelijk ook op een andere locatie in Europa financiële sporen heeft achtergelaten. De structuren voor de uitwisseling van FIU-informatie bieden grote voordelen ten opzichte van reguliere politiële en strafvorderlijke rechtshulpkanalen.

De FIU-Nederland ontvangt verzoeken van buitenlandse FIU's en verricht zelf verzoeken aan buitenlandse FIU's. Beide gevallen kunnen leiden tot het verdacht verklaren van transacties. Buitenlandbevragingen zijn vaak onderdeel van eigen onderzoeken en in toenemende mate ook van LOvJ-verzoeken.

Strategisch gestuurde eigen onderzoeken

Naast de behandeling van LOvJ-verzoeken en het uitvoeren van matches, initieert en verricht de FIU-Nederland eigen onderzoeken. Bij het doen van eigen onderzoek werkt de FIU-Nederland een dossier met transacties op tot een kwalitatief hoogstaand product waarmee de opsporingspartners niet zelden direct al tot een verdenking kunnen komen en vervolgstappen kunnen zetten. Bij eigen onderzoeken maakt de FIU-Nederland behalve van een eigen database gebruik van informatie uit open bronnen, worden politiesystemen geraadpleegd en kunnen belastinggegevens worden opgevraagd.

De database met ongebruikelijke transacties van de FIU-Nederland zit vol met interessante transacties die kunnen duiden op witwassen of andere vormen van criminaliteit. Het is met de huidige capaciteit van de FIU-Nederland, maar ook die van opsporingsautoriteiten, niet mogelijk en overigens ook niet wenselijk alle transacties aan een even diepgaand onderzoek te onderwerpen. De FIU-Nederland heeft een model van strategische sturing en tactische selectie ontwikkeld waardoor zoveel mogelijk de juiste zaken kunnen worden onderzocht die bovendien aansluiten bij de prioriteiten van de afnemende opsporingspartners.

Verspreiden

Verdacht verklaarde transacties draagt de FIU-Nederland over aan opsporingsinstanties en/of het openbaar ministerie. De informatie wordt gebruikt als sturingsinformatie en om inzicht in criminele activiteiten en criminele samenwerking te krijgen, als startinformatie voor een strafrechtelijk onderzoek of als direct onderdeel van het bewijs in een strafzaak. Relatiemanagers van de FIU-Nederland stimuleren actief het gebruik van FIU-informatie en maken de verbinding tussen de informatiepositie van de FIU-Nederland en de prioriteiten van de opsporingsdiensten en het openbaar ministerie.

De grootste afnemers van de FIU-informatie zijn de opsporingsdiensten van de Nationale Politie en de FIOD. De FIU-Nederland zet in op zowel brede als gerichte verspreiding van FIU-informatie. Brede verspreiding vindt plaats via de politie brede applicatie 'Blueview', waar vrijwel de gehele politie toegang tot heeft. Gerichte verspreiding doet de FIU-Nederland door afspraken te maken met de afnemers van de informatie.

Behalve aan de opsporingspartners verstrekt de FIU-Nederland informatie – op geaggregeerd niveau – aan de Wwft-toezichthouders ten behoeve van hun toezichtstaken. Ook wordt aan melders teruggekoppeld wanneer een door hen gedane melding verdacht is verklaard. Dit stelt de melder in staat nog gerichter transacties te beoordelen op hun (on)gebruikelijkheid.

Soms kan de FIU-Nederland door een goede verhouding met melders enerzijds en met de opsporingsautoriteiten anderzijds er zelfs voor zorgen dat een transactie kan worden onderschept voordat het geld buiten het bereik van de Nederlandse opsporing komt. Dergelijke heterdaadgevallen vereisen een perfecte afstemming en samenwerking met alle partijen.

Trends en fenomenen

De unieke informatiepositie van de FIU-Nederland biedt de mogelijkheid nieuwe trends en fenomenen te detecteren. Met een hoogwaardige rapportage- en analysetool kan de FIU-Nederland gerichte rapportages en analyses maken van de beschikbare data. De FIU-Nederland tracht door middel van kwalitatief onderzoek zogeheten red flags te identificeren waarmee juist die transacties uit de database kunnen worden gefilterd die te linken zijn aan een bepaalde criminaliteitsvorm. Vanwege capaciteitsbeperkingen moet de FIU-Nederland innovatieve wegen bewandelen en continue afwegingen maken om deze kwalitatieve

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

onderzoeken te kunnen doen. Desondanks worden zichtbare resultaten bereikt waarmee de FIU-Nederland vorm geeft aan haar signaleringsfunctie.

Strategisch sturen

De omvangrijke database van de FIU-Nederland is door de intelligencemedewerkers van de FIU-Nederland op eigen initiatief te raadplegen om ongebruikelijke transacties op te waarderen tot directe kansen voor de opsporing, inzicht voor de toezichthouders of ten behoeve van voorlichtingsmateriaal voor de meldersgroepen. De aanleidingen voor het starten van een eigen onderzoek zijn uiteenlopend. Gedacht kan worden aan het monitoren van actuele risico's en dreigingen, sectoren die diensten verlenen met een verhoogd witwasrisico of diensten aangeboden door nieuwe meldingsplichtige instellingen. Ook vragen van buitenlandse FIU's en signalen van partners kunnen aanleiding zijn voor het starten van een eigen onderzoek.

De onderzoekscapaciteit van de FIU-Nederland is gelimiteerd, waardoor bewuste keuzes moeten worden gemaakt voor het inzetten op zelf geïnitieerde onderzoeken. De FIU-Nederland heeft een strategisch sturingsmodel ontwikkeld waarmee de eigen onderzoeken worden aangestuurd op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Twee belangrijke organen binnen dit model zijn het strategisch sturingsoverleg (SSO) en het tactisch selectieoverleg (TSO).

Het SSO bepaalt het strategisch kader van de FIU-Nederland, op basis van beleidsprioriteiten bij opsporingspartners, signalen van meldersgroepen en toezichthouders, trends in de gemelde transacties en internationale afspraken op het gebied van criminaliteitsbestrijding. Actualiteiten en incidenten van belang kunnen een bijstelling van dit kader tot gevolg hebben.

Op basis van de door het SSO geselecteerde en geprioriteerde thema's en rekening houdend met de beschikbare capaciteit worden de eigen onderzoeken op tactisch niveau aangestuurd door het tactisch selectieoverleg (TSO). Voorstellen voor concrete onderzoeken kunnen vanuit de organisatie worden ingediend bij het TSO, dat die voorstellen beoordeelt en weegt, zo nodig verzoekt om aanvulling en capaciteit en een deadline hieraan verbindt. Operationele sturing vindt vervolgens plaats door een teamleider.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

*Bijlage III - Lijst met gebruikte **afkortingen***

ACC	Anti Corruptie Centre
AFM	Autoriteit Financiële Markten
AMLC	Anti Money Laundering Centre van de FIOD
BES	de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Caribisch Nederland)
BFT	Bureau Financieel Toezicht
BiBOB	Bevordering integriteitsbeoordeling door het Openbaar Bestuur
BICC	Business Intelligence Competence Center
BVI	Basisvoorziening Informatie, een applicatie van de Nationale Politie
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
CT-Infobox	Contra terrorisme Infobox
DfID	Department of International Development
DIKLR Finec	Dienst Informatie Knooppunt Landelijke Recherche,
DNB	De Nederlandsche Bank
DWI	Dienst Werk en Inkomen
EC	Europese Commissie, uitvoerend orgaan van de EU
ESW	Egmont Secure Web
EU	Europese Unie
FATF	Financial Action Task Force
FEC	Financieel Expertise Centrum
FinCEN	Financial Crimes Enforcement Network
FinEC	Programma Financieel Economische Criminaliteit
FIU	Financial Intelligence Unit
FIOD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
GAFILAT	Financial Action Task Force van Latijns Amerika
GoAML	Government Anti-Money Laundering, ICT applicatie gebouwd door UNODC
iCOV	Infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen
ISZW	Inspectie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
iRR	intelligence Relatie Rapportage
iRT	thematische scan
iRVI	intelligence Rapportage Vermogen en Inkomen
KMar	Koninklijke Marechaussee
KPCN	Korps Politie Caribisch Nederland
KYC	Know Your Customer
LOvJ	Landelijk Officier van Justitie
MT	Money transfer
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NP	Nationale Politie
NVB	Nederlandse Vereniging van Banken
NVGTK	Nederlandse Vereniging van Geldtransactiekantoren
NVIK	Nationaal Vreemdelingen Informatieknooppunt
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development
OM	Openbaar Ministerie
OVSE	Organization for Security and Co-operation in Europe
PSD2	tweede EU payment service directive
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RTB	Regionaal Transactie Beeld
SNRA	Supra National Risk Assessment
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime
VC	Virtual Community
VN	Verenigde Naties
VROS	Verwijzingsindex Recherche Onderzoeken en Subjecten
Wwft	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme
Wwft BES	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme voor de Caribisch Nederland
XBD	Cross Border Dissemination

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen

Colofon

Uitgave: FIU-Nederland
Postbus 10638
2501 HP Den Haag

Website www.fiu-nederland.nl

Redactie: FIU-Nederland

Zoetermeer, mei 2018
Copyright © 2018 FIU-Nederland

Behoudens de door de wet gestelde uitzonderingen, alsmede behoudens voorzover in deze uitgave nadrukkelijk anders is aangegeven, mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de FIU-Nederland.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden de auteur(s), redactie en de FIU-Nederland geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich gaarne aanbevolen.

Inhoudsopgave
Managementsamenvatting
1 Ontwikkelingen
2 Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties
3 Analyse van ongebruikelijke transacties
4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties
5 Financiering van terrorisme
6 Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba
I Bijlage I - Kengetallen FIU-Nederland 2017
II Bijlage II - Over de FIU-Nederland
III Bijlage III - Lijst met gebruikte afkortingen